

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CỦA YÊU THƯƠNG

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CỦA YÊU THƯƠNG

TUẦN LỄ TỪ 5-9
ĐẾN 12-9-1969

RA NGÀY THỨ SÁU
SỐ 8 GIÁ 20 ĐỒNG

thư hàng tuần

Những bức thư gần đây nhất, một số bạn phản nản rằng Tuổi Ngọc trả lời bạn ngọc nhiều quá, bốn trang báo. Trả lời bốn trang thư, có vẻ như là « trám » bài, như là... lười biếng. Thực ra, trả lời thư bạn ngọc là công việc đòi hỏi nhiều thì giờ lắm. Lắm lắm. Phải đọc kỹ thư. Rồi trả lời cho gọn. Vài câu đủ để « đáp lễ » một bức thư dài mấy trang viết nhỏ xiu. Không trả lời thì bạn ngọc không bằng lòng. Mà trả lời bạn ngọc cũng không bằng lòng. Ở trường hợp Tuổi Ngọc, bạn ngọc tính sao giùm đây ?

Đề trọn bộ gồm mười số báo nên sang bộ 2 kể từ số 11, Tuổi Ngọc sẽ thêm nhiều mục do nhiều người viết. Nữ sĩ Thanh Phương dạy các em gái làm lấy nhiều việc vặt ở gia đình. Họa sĩ Đình Hiền với truyện tranh vui nhộn cho nhi đồng dưới mười ba tuổi. Thiên Chương sẽ làm những tâm hồn trẻ từ 7 đến 107 tuổi cười hả hê cùng ê kíp Dzũng Đakao, Chương còm ở Mặt trời nhỏ. Ván ván...

Xin trông đợi ở Tuổi Ngọc số 11.

TRUYỆN NGẮN

- KHẦU SÚNG CŨ THẢO TRƯỜNG
- NHÀ EM PHƯƠNG THÚY
- TÒA LÂU ĐÀI MA ĐỨC AN
- KÝ NIỆM VỀ CHA TÔI SƠ DẠ HƯƠNG

TRUYỆN DÀI

- THẮNG CÔN DUYÊN ANH
- GIỜ RA CHƠI NGUYỄN ĐÌNH TOÀN
- QUÊ NHÀ YÊU DẤU NHẬT TIẾN
- LỬA TUỔI THÍCH Ô MAI VŨ MỘNG LONG

THƠ VĂN NGỌC

- HÈ TRONG LÒNG EM VÂN NGÀ
- Y NHƯ HUYỀN THOẠI TÂM NGUYỄN
- HÀNH KHÚC VUI CẨM VÂN
- KHI TUỔI LỚN PHƯƠNG UYÊN
- NIỆM ƯỚC MƠ NGỌC NGÀ

TÌM HIỂU

- VUA DIỆM VƯƠNG THỨ MỸ ĐĂNG VĂN HẦU
- MÁI TÓC NÀNG THƠ MINH VĂN

NHỮNG MỤC THƯƠNG XUYÊN

- NGỌC MẸN CHỊ NGỌC
- QUÊ HƯƠNG CHÚNG TA BẠN NGỌC
- SÁCH MỚI THIÊN SƠN
- GIA ĐÌNH THƯƠNG YÊU TUỔI NGỌC
- THƯ HÀNG TUẦN DUYÊN ANH

Bìa offset do Màn Ảnh thực hiện. Huy Tường trình bày.
Minh họa của Ngọc Dũng, Đình Hiền và Luyến.

CHỦ NHIỆM
CHỦ BÚT

DUYÊN ANH

TÒA SOẠN — TRỊ SỰ

38, Phạm Ngũ Lão, Sài Gòn
ĐT: 23.595 — 90.654

KHI ĐÃ XA NHAU

Em có một cô bạn rất thân, rồi cô bạn đó đi ra Đà Lạt học được độ một năm gì đó, lúc trở về Sài Gòn em và bạn em gặp lại nhau, không nói chuyện với nhau gì hết bốn con mắt cứ nhìn nhau, bây giờ em phải nói gì với cô bạn đó để tụi em lại thân nhau như hồi trước hả chị Ngọc. Chị làm ơn giải thích dùm em để bốn con mắt khỏi nhìn nhau một cách lạnh lùng nhé!

HÀ THUY (Sài Gòn)

Thời gian hai em xa nhau là thời gian hai em cùng lớn lên. Tâm hồn, do đó, đổi thay một cách kỳ lạ. Thân, rất thân ngày xưa mà tưởng chừng chưa biết nhau lần nào, vì cả hai đều lười thư từ cho nhau. Em viết thư cho bạn em, kể lại những kỷ niệm êm đềm cũ, bạn em sẽ hồi tưởng « ngày xưa còn bé » — dù mới chỉ qua đi một năm — Và, chị hy vọng, bạn em và em sẽ không nhìn nhau mà chẳng nói nữa.

CỦA RIÊNG EM MÀ

Em có một chiếc Honda, em rộng lượng lắm. Bà con, bạn bè mượn em đưa cho đi hết... ga. Chừng mấy tháng sau chiếc xe của em trở thành « thân tàn ma dại ». Những người bạn của em không biết em đau lòng vì nó... đành rằng ở đời muốn sự của chung, nhưng quá dễ dãi chiếc xe của em chẳng là của em. Chị Ngọc có sáng kiến giúp em stop bớt lại mà không bị bè bạn chê cười.

HOÀNG SÂM (Hội An)

Muôn sự mới là của chung chứ chiếc Honda không thể là của chung được. Khi xe hư, em bảo những người bạn ra mượn xe của em đi sửa giùm và bắt họ trả tiền. Chị

chắc họ sẽ từ chối. Em vin có ấy để từ chối khi họ muốn mượn xe của em.

TỪ CHỐI GẤP

Em có vài cô bạn rất « mode » và chịu chơi. Tụi nó cứ rủ em đi « boum » hoài. Em không chịu được cái trò này « cà tung » như khi mắc phong ấy. Em phải từ chối cách nào cho vừa lòng nhau? Em có phải « oa oa xít » tụi nó ra không? Tụi nó hay kéo đến nhà phá phách ầm ầm và tự nhiên như dân parisienne. Em phải làm sao hở chị Ngọc?

THỦY (Sài Gòn)

Em có thích chơi với những người bạn đó không đã? Nếu không thích, em cứ việc từ chối một cách tàn nhẫn và không tiếp họ ở nhà em. Để giữ tư cách của mình và tránh một sự đồng hóa với kẻ khác, đôi khi, chúng ta phải xử sự rất tàn nhẫn.

NGHE NHẠC ÊM DỊU

Năm nay em đã 17 tuổi rồi chị ạ! Thế mà tính em nóng ghê lắm trong nhà máy đưa em nhỏ có lỗi là em mắng hay đánh liến cha mẹ làm điều gì trái ý em cũng cãi. Sau những lần ấy làm em hối hận, nhiều khi chịu không nổi em phải trốn trong xó lối mà khóc chị ạ! Nhiều lúc em muốn tránh những sự tức giận như vậy nhưng không được. Xin chị giúp em với.

ĐÌNH NGỌC (Sài Gòn)

Nếu em có một cái máy ghi âm nhỏ, em hãy mua một cuộn băng nhạc cổ điển hay băng nhạc mới êm dịu cũng được. Lúc em gần nổi nóng, em đem máy vào góc vắng, vặn nhạc mà nghe. Âm nhạc làm người ta bớt cô đơn nhưng cũng còn

làm tâm hồn người ta dịu lại, mát rượi, quên hẳn học.

CẢM ƠN LẮM LẮM

Em và bạn em đi học về đứng đón xe, khá lâu vẫn không có xe, lúc sau có một anh lại mời tụi em lên xe vì có đến mấy xe của tụi bạn đi một mình, anh ta nói năng có vẻ thân mật và tự nhiên lắm, em từ chối, hẳn bảo tụi em khó tính, thế em làm như thể có khó tính không chị, gặp trường hợp như thế mình có phải tìm lý do từ chối, hay vẫn lạnh lùng bảo không như thường.

THANH (Sài Gòn)

Không lạnh lùng mà rất vui vẻ, nhã nhặn bảo rằng « Cảm ơn anh, tôi không quen ngồi xe đề người lạ chở. Tôi có cái thú chờ xe buýt (hay xe lam...), xin hãy để tôi hưởng cái thú chờ đợi ».

NÀY NHÉ

Chả là nhiều lần em không thèm trả lời hẳn (cái thằng mất dạy) mà hẳn cứ tán em hoài, bằng giấy pelure ướp nước hoa nữa cơ. Em đã nhiều lần xé và quẳng vào giỏ rác, thế mà hẳn vẫn dai như đĩa dứa. Bây giờ phải làm sao chị Ngọc hở? (Hẳn đưa thư cho em bằng cách dụ khị con nhỏ ở).

CẨM NGỌC (Sài Gòn)

Em bảo con nhỏ ở ấy rằng hẳn viết cho nó đấy. Em « gà » con nhỏ ở viết thư trả lời hẳn đi. Chị tin, rằng hẳn sẽ khóc ầm ỹ và hết dám quấy rầy em.

ĐỀ GIỎI TOÁN

Năm nay Hương học đệ nhị ban B, ban toán mà Hương dốt toán ghê đi, mặc dù có học kèm, nhưng dốt vẫn dốt, theo B như thế thì chết rồi, thế bây giờ chị Ngọc dạy cho Hương cách nào học toán mau hiểu nhất đi nghe chị Ngọc, chừ đời qua ban A thì Hương học bài cũng lóa người chứ chẳng chơi. Hương mong ở chị thật nhiều.

ĐOÀN LIÊN HƯƠNG (Quảng Ngãi)

Ông Nguyễn Hiến Lê có dịch hai cuốn « đề giỏi hình học phẳng » và « đề giỏi hình học không gian ». Hai cuốn toán hình học dành cho những học sinh kém toán muốn tự học đề giỏi. Em hãy hỏi ở hiệu sách, mua về nghiên cứu xem sao.

thư bạn ngọc

MUỐN ĐẦY TRĂM TRANG

Tuổi Ngọc đang ở trước mặt em, thật xinh và dễ thương. Nhưng phải cái tội là quá ốm yếu, gầy guộc không cung phụng đủ thức ăn như em muốn, nên hôm nay dù đã có tuần báo em vẫn còn mong ước. Mong ước Tuổi Ngọc đầy cả 100 trang đầy đủ cả truyện cho nữ sinh, nam sinh. Tranh, bài nói về quê hương, thắng cảnh nước nhà mang đủ hình ảnh in màu, mực viết về bạn bè, gia đình, trường học quê hương... và còn nhiều nữa những ước mong. Những ước mong ấy chắc lâu lắm mới thành sự thật.

NGOC HẢI (Chợ Lớn)

GƯƠNG DANH NHÂN

Sau nữa em xin anh mỗi tuần một bài tìm hiểu về các danh nhân thế giới, các văn thi sĩ trong và ngoài nước. Như vậy anh sẽ giúp ích cho chúng em là những học sinh rất nhiều trong việc mở mang kiến thức về văn học.

MỘT EM Ở ĐÀ NẴNG

CHỖ IN TRANH

Bây giờ em xin đề nghị với anh một điều là nếu khi nào anh muốn cho in thêm truyện bằng tranh anh nên cho in ngay trang 2 và trang 35 (tức 2 trang bìa còn bỏ trống) vì em thấy rằng in truyện bằng tranh ở đó đã đẹp mà lại hợp hơn bên trong. Nghĩ xem coi được không nghe anh?

LÊ VĂN BÉ (Kiến Hòa)

ĐỂ BIẾT NHÀ VĂN

... Vì thế cho nên cháu mạn phép nhờ bác một việc, bác nhé. Ấy là bác cho bọn cháu biết, qua mặt báo Tuổi Ngọc, thật nhiều về những văn nghệ sĩ chân chính hiện đại. Thưa bác, cháu không muốn có một bản tiêu sử dài cứng nhắc mà là một khía cạnh nào đó trong đời sống hằng ngày của bác và bạn bè bác.

ĐOÀN MINH TÂN

TIỂU THUYẾT TRANH

Tuần san Tuổi Ngọc tuy đầy do những truyện... nhưng lại hơi khô khan anh ạ. Theo em thấy thì đã là một tuần báo, anh cũng nên cho vào đó một vài mục vui như: đố vui, tranh vui, vui cười, ô chữ... và anh cũng nên đăng vài truyện

tiểu thuyết bằng tranh đề làm cho tờ báo linh động hẳn lên.

NGUYỄN VĂN KHEN (Sài Gòn)

MỞ MANG KIẾN THỨC

Em muốn trong tương lai, tờ báo của chúng ta sẽ thêm được nhiều trang nữa và thêm nhiều bài vở, nhưng không phải chỉ loanh quanh trong việc giải trí và còn phải kể đến việc giúp ích, mở mang kiến thức nữa. Điều này thì chắc các anh đã nghĩ đến rồi, nhưng em cũng vẫn nói vì đề nó trong lòng nặng nề lắm!

KIM TÙNG (Phước Thọ)

DUYÊN ANH RẤT MẾN

Đón nhận Tuổi Ngọc trong niềm vui khôn tả. Từ lâu tôi đi tìm một tờ báo có giá trị hợp với tâm hồn con trẻ mà tìm mãi không ra. Bây giờ thì đã gặp rồi. Cảm ơn Duyên Anh nhé!

Xin chúc anh cùng Tuổi Ngọc mạnh tiến.

Rất mến

VÕ NGUYỄN XUÂN ĐĂNG

(Tân Châu)

Bạn ơi, bạn khen quá xá, tôi phải xin phép bạn bỏ đi vài câu đó.

Thằng nhỏ đã cạy khẩu súng vào vách lại, nó lúi húi nhặt miếng đậu đưa lên miệng thổi phù phù. Y cười nhe mồm chiếc răng sún.

Ông Năm đạp xe quẹo vào ngõ, chiếc xe đạp từ từ lăn bánh đi sâu mãi vào trong ngõ hẹp. Ông Năm vừa rà thắng vừa lên tiếng cho mấy đứa trẻ con trong xóm tránh xe. Ông cũng rất chú ý tránh những mô đất những vũng nước quen thuộc. Lối đi này ông Năm đã đi ra đi vô từ hơn mười năm nay. Cũng vẫn chiếc xe đạp cũ kỹ nhưng chắc chắn này sáng sớm ông đạp xe ra đi và chiều tối vào giờ này ông Năm lầm lũi về nhà khi đến cuối con ngõ, ông Năm phải xuống vác xe lên vai đi lên cây cầu gỗ nhỏ vào nhà. Trong xóm nhà sàn này cũng có người cả gan chạy xe trên cầu gỗ nhưng ông Năm thì không dám nữa. Trước đây ông đã có lần đi thử xe trên cầu gỗ và rồi ông đã bị rơi tòm xuống kinh. Ông bị ướt mấy ngum nước thổi hoắt và đen ngòm và từ đó ông

Ông Năm vác xe vào tới nhà để vào chỗ thường ngày. Ông cởi sợi dây trên khung xe lay ra bọc áo mưa ni lông. Ông gọi đứa con nhỏ đang chơi trong bếp với mẹ nó ra. Ông Năm dơ gói áo mưa cho thằng con trông thấy, ông hấp háy mắt dụ nó ra. Thằng nhỏ hình như còn đang theo dõi những chiếc đĩa của mẹ nó trong chảo giở những miếng mậ rán vàng ngậy. Nó nhìn ra ông Năm nhưng không đứng lên. Cu cậu vẫn chăm chú ngắm nghía những miếng đậu thềm thường. Ông Năm phải rở cái áo mưa ra ở lấy bên trong một khẩu súng mạ bạc. Ông Năm dơ cao khẩu súng cho thằng con trông thấy. Cu cậu kịp nhận ra vật lạ bỏ luôn mấy miếng đậu rán phóng cẳng chạy ra chỗ bố. Ông Năm bỗng thằng nhỏ lên tay đi khẩu súng vào tận

nhưng mất hai miếng nhựa hai bên báng súng. Ông Năm cầm lên xem thì thấy gãy một khúc đầu nòng. Ông bóp thử, cò súng lỏng lẻo không còn kêu lách tách như hàng ngày ông thấy cậu con người chủ vẫn bắn. Tuy vậy ông Năm cũng vẫn cầm khẩu súng lên nhà. Gặp bà đầm nơi cửa ông Năm kính cẩn đưa khẩu súng lên cho bà xem. Bà chủ cầm lấy coi qua loa rồi mỉm cười đưa lại cho người lao công. Bà nói một tràng tiếng ông Năm không hiểu gì nhưng ông cũng đoán được là bà chủ đã bằng lòng vứt khẩu súng hỏng đó đi rồi. Vừa lúc đó có anh bếp đi ra, bà chủ nói gì đó với anh ta và anh ta nói lại với ông Năm:

— Bà chủ nói những đồ gì đã vứt ra thùng rác rồi là bỏ. Ông cứ việc đi đi.

Ông Năm nghe vậy bèn hỏi anh bếp:

— Tôi xin mang về cho con chơi được không?

Anh bếp gật đầu cười ròn rã. Bà chủ nói gì với anh ấy không biết, anh bếp chỉ ông Năm nói xi xô một hồi. Bà chủ nhìn ông Năm cười. Anh bếp lại nói:

— Bà chủ bảo ông cứ lấy. Nhưng bà ấy bảo hư rồi còn chơi gì được.

Ông Năm cúi đầu tỏ vẻ cảm ơn người chủ, cảm ơn anh bếp. Ông

THẢO TRƯỜNG

khẩu súng cũ

không dám đi xe qua cầu vào nhà nữa. Lối đi trên cầu rất hẹp lại ngoắt ngoéo nên ông Năm thường vác xe lên vai đi cho dễ. Trong xóm người ta vẫn còn thỉnh thoảng đưa chuyện ông Năm vác xe đạp cho khỏi mòn lốp ra chế riều. Ông Năm nghe biết nhưng ông thấy kệ. Họ có bị ướt mấy ngum nước hôi thổi đầu mà hiểu được ông. Ông Năm nghĩ muốn qua chiếc cầu gỗ đó chắc ăn nhất là đi bộ vác xe lên vai. Cứ thủng thắng mà đi, không thể rơi xuống vũng nước bùn đen thui kia được nữa.

tay thằng bé. Ông nhìn nổi hân hoan lộ rõ trên nét mặt đứa con. Thằng bé ngồi trên tay bố mắt mở to ngắm nghía vật lạ.

Đó là một khẩu súng bắn pháo cũ. Ông Năm lượm được trong nhà chủ hồi chiều. Ông Năm làm lao công cho gia đình một người ngoại quốc. Hàng ngày ông có bổn phận phải đến dọn dẹp vườn tược và quét sân tưới cây, đổ rác, gia đình nhà chủ có hai đứa con. Hồi chiều ông thấy trong thùng rác có khẩu súng bắn pháo này. Nó hãy còn sáng ngời

cầm khẩu súng bước ra sau nhà. Ông nghĩ ngay tới thằng con của ông khẩu súng vát đi hư rồi nhưng nó vẫn còn hình dáng của một khẩu súng, nó vẫn còn là một thứ đồ chơi quý giá đối với đứa con ông. Ông Năm nhớ lại những lúc thằng con ông cầm một khúc gỗ giả làm súng đuổi nhau với mấy đứa trẻ, miệng bắn pằng pằng trên cây cầu gỗ. Với khúc cây thẳng bé còn có thể tưởng tượng ra được là một khẩu súng trong tay để say sưa bắn thì với khẩu súng hư này, dù sao cũng mang hình dáng một khẩu súng giống như thật, chắc thằng nhỏ sẽ khoái chí tử. Nó sẽ hãnh diện với tụi lỏi trong xóm về cái đồ chơi tân kỳ mới có này. Thằng con ông sẽ sung sướng lắm. Nghĩ vậy và ông Năm đã sung sướng trước con.

Bây giờ trước mặt ông, ông đã nhìn thấy tận mắt niềm vui dào dạt của con ông. Ông đang ôm lấy trong tay niềm vui đó. Thằng nhỏ cầm khẩu súng toét miệng cười. Nó dơ ra trước mặt miệng pằng pằng văng cả nước bọt ra mép. Rồi nó quay mũi súng vào bố bắn lia lịa. Ông Năm thả thằng nhỏ xuống sàn nhà, ông ra dấu chỉ vào mẹ nó trong bếp. Thằng nhỏ nghe lời xách khẩu súng chạy vào trong chỉ mẹ bắn xối xả. Ông Năm đi theo sau cười khoái trá. Người mẹ thấy thằng nhỏ cầm khẩu súng sáng loáng trong tay trợn mắt hỏi :

— Gì đó ?

Ông Năm kể cho vợ nghe. Trong khi thằng nhỏ hết bắn mẹ lại chỉ súng sang bắn bố. Người mẹ lờm thằng con rồi gắp một miếng đậu đưa ra trước mặt nó nói :

— Có giỏi thì bắn cái này này. Cha, mà có súng để mang về bắn bố bắn mẹ sao ?

Thằng nhỏ thấy miếng đậu rán, cặp súng vào nách đưa tay cầm miếng đậu đưa lên miệng cắn. Miếng đậu rán còn quá nóng khiến cu cậu giật bắn mình rơi cả đậu cả súng xuống sàn nhà. Ông Năm đứng chống nạnh tay nhìn thằng nhỏ cười ha hả. Bà Năm thì liếc xéo con chữi :

— Bố mày, quân chơi súng chơi đạn. Nóng chết cha mày chưa ?

Thằng nhỏ đã cặp khẩu súng vào nách lại. Nó lúi húi nhặt miếng đậu đưa lên miệng thổi phù phù, y cười nhe mấy chiếc răng sùn. ●●●

lời xin buổi sáng

QUỲNH HƯƠNG

● Sáng thức dậy

Em xin bác mặt trời một ít nắng
Rót vào đôi mắt em, để mắt thêm sáng ngời, trong suốt
Đề mỗi lúc ba có nhìn thì đã có đôi mắt thật sáng của em
nói lời yêu thương với ba
Đề mỗi lúc ai có nhìn, thì vẫn bảo em còn hồn nhiên
tươi sáng

Vì mắt em chưa vương mây mù thu

● Sáng thức dậy

Em xin bác mặt trời một ít nắng
Đề tô cho đôi má thêm hồng
Đề mỗi lúc mẹ có hôn, thì đã có sẵn đôi má hồng của em
cho mẹ
Đề mỗi lúc ai có nhìn, thì vẫn bảo em còn bé thơ ngây

● Sáng thức dậy

Em xin bác mặt trời một ít nắng
Đề tô cho đôi môi thêm đỏ
Đề mỗi buổi sáng ba mẹ thức dậy em sẽ thổ thề lời mến thương
Đề mỗi lúc gặp cô giáo và bạn em, em sẽ ví von những lời
thân ái

Đề mỗi lúc ai có nhìn thì sẽ bảo em còn trẻ thơ.

Vì hoa bướm mùa xuân vẫn còn gần bên em

● Sáng thức dậy

Em xin bác mặt trời thật nhiều nắng
Bác cứ trải thật dài đi nhé, trải thật nhiều nắng trên con
đường em đi học
Em sẽ ôm cặp thật chặt, để chạy tung tăng trên con đường
nhiều nắng mà bác mặt trời đã cho em

khi tuổi lớn

Em đã nhận ra thời gian
khi rón rén bước vào vườn kỷ
niệm

sợ lá khô xào xạc làm tỉnh giấc
nai ngoan
Đó là những lớp bụi mỏng manh
phủ nhẹ trên từng bậc thang
ngà ngọc
mà em đã vô tình dẫm bừa lên
trong một lần ghé thăm
rồi để lại biết bao là vết bước
Em đã vô tình bôi xóa
lớp bụi thời gian trong ngôi đài
cổ
để bắt đầu cho những lớp bụi
mới đi qua
để dẫn lối cho những câu chuyện
ngày xưa thật lạ

Và em còn ước mơ
có một cơn gió thật đáng yêu
nào đó
mở rộng đôi cánh hiền ngoan—
giã vờ giận dữ
cuốn theo tất cả những hạt bụi
bé tí ti ấy đi xa
cho em được thở ra nhẹ nhõm
cho em được bé nhỏ lại như thuở
em sẽ chẳng nhớ chữ A chữ B
để đọc thuộc lòng
em sẽ lười biếng ngủ trong chiếc
nôi chiều chuộng của mẹ và của
ba

PHƯƠNG UYÊN

hè trong lòng em

Buổi học cuối cùng. Em thấy lòng bàng
khuâng. Bạn bè vẫn còn quanh em, sao em
nghe trống vắng, xa xôi ủa về. Ngoài kia ánh
nắng mùa hạ nhảy múa trên những cánh hoa
dại. Những cánh hoa dại màu tím, thật dịu
dàng, khép nép ven bờ tường dốc cao dẫn đến
cột cờ, trước lớp em. Chao ơi ! bỗng dưng em
nao nao, những hôm chúng em tranh nhau hái
những cánh hoa ấy làm đẹp cho chỗ học và
cài vào tóc nhau. Hoa ơi ! ngày mai em xa hoa
rồi, hoa vẫn hoài thế nhà. Hết ba tháng hè,
chúng mình sẽ gặp nhau. Em thổ thổ và cánh
hoa lung linh trong nắng như vẫy chào em.

Kỳ hè này sao em thần thờ luyến lưu,
không như những hè qua, em vô tư hồn nhiên
vui đùa, không mấy may xúc động. Có lẽ thời
gian qua làm tâm hồn em thay đổi, cho em
lớn ra, và để em biết suy tư như kỳ hè này.

Buổi học cuối cùng, em lên xin phép
cô giáo Anh văn cho em bày tỏ đôi lời
vội cô. Giọng em nhẹ và run run. Em cúi
mặt nhìn sỗ diêm, thương quá là thương ở
lần bọn em ăn vụng trong lớp bị cô giận cho
zéro và ra đứng cột cờ. Cô ơi, em không ghét
cô, em càng thương cô hơn nữa đó. Cô chớp
chớp mắt, cô cảm ơn em và khuyến khích em
cố học thêm nữa và thật giỏi. Cô cảm động
nói không ra lời, ngôn ngữ tắt nghẹn và cô
nhìn em. Ôi ! một cái nhìn bao dung triu
mến, em dễ xúc động nên hai hàng nước mắt
rơi. Cô vuốt má em ; em lặng lẽ bước về chỗ
ngồi. Bạn bè em vẫn hồn nhiên, vô tư ồn ào,
thấy em chúng ngờ ngác :

— Sao khóc thế Mỹ ?

Em lắc đầu nhìn ra ngoài sân vắng, đàn
chim sẽ riu rít nô đùa, các bạn em chột hiệu
và yên lặng. Rồi lần lượt các trưởng đội
1, 2, 3... đại diện cho các đội viên lên chúc cô
hưởng một mùa hè vui tươi. Các bạn em bỗng
chốc lớn hẳn ra, mặt anh nào cũng nghiêm lại,
đôi mắt suy tư đi tìm vần thơ mùa hè, tặng
bạn, làm quà chia tay. Mấy bồ ơi ! bốn năm
học bên nhau, giận nhau, ghét nhau, giờ xin
xóa bỏ. Niên học tới chúng ta chia « ban » cả
rồi, có gặp nhau xin đừng làm mặt lạ, hãy cho
nhau nụ cười thân ái, thánh thiện của tuổi
học trò.

Em gục đầu xuống bàn, quanh em các bạn
đang dặn dò luyến lưu, cánh quạt trần hình
như quay nhanh hơn, em thấy lạnh và cô đơn.
Em tìm bàn tay Mai, ngày mai Mỹ xa Mai và
chúng mình từ giã ngôi trường này hơn chín
mươi ngày, Mai ơi ! có buồn không Mai ? Mai
sẽ gật đầu và xiết tay em thật chặt.

Em nắm tay Mai tung tăng ngoài sân nắng.
Nắng hạ làm ấm sân trường và ấm đôi gót nhỏ
chân em. Này sân trường hoa dại, này giảng
đường âm u, này « siêu thị » thật dễ thương
ở những lần ra chơi xuống ăn quà. Và nhiều...
nhiều nữa. Em nghiêng tóc và reo lên :

— A, Mai ơi ! một chú chim bồ câu dễ
thương lắm.

Em buông tay Mai chạy theo đuổi bắt cánh
chim be bé xinh xinh, có lẽ ở bên Nha, chú
ấy lạc sang đây. Hai tà áo lụa trắng em bay
trong nắng, mái tóc em reo vui phật phới. Em
dễ buồn, dễ vui. Tuổi học trò đơn sơ. Em
bàng khuâng chấp nhận những gì đến với em
bây giờ.

VÂN ANGA

hành khúc vui

Em có nhận ra chưa ?

Khi chuyển xe đồ leo về miền
cao nguyên lạnh lẽo

Nó bỏ đàng sau những núi đồi
lững khe của quê hương yêu dấu

Trời xanh

voi mây nằm vắt ngang bé dại
vuốt ve

Một đôi mắt nai to

Một bước chân thỏ dại

Một tiếng hót của chim trên
cành cây nắng sớm

gió khe khẽ chuyền mình

Chú cây xanh lắc lư nũng nịu

Chú giá vờ khóc to lên

Những cánh hoa trắng rơi em
là nước mắt

Như những giọt lệ của em khi
vội mẹ cho quà

Núi đồi chập chùng cao vút trên
kia

a thôi em đã biết

Nó muốn vươn vai than thở
với trời xanh

ông cao quá cả khi nào tôi
với tới

Bác trời buồn lòng mắt loé tia
đỏ rực

Cho chói chang ánh hồng bước
xuống thăm em

Chị nắng đến bao giờ thế nhỉ
Những bước chân chị nhẹ nhàng

như ru

còn vuốt tóc khen em ngoan
nữa chứ

Mẹ ngồi bên xoa đầu

Thôi già từ nhà

Những người bạn em thương
CẨM VÂN

niềm ước mơ

Em bắt đầu dạo quanh khu vườn của Ngoại. Buổi sáng gió hơi lạnh lạnh. Em vuốt mái tóc cho khỏi rối vì gió làm tung bay. Dưới chân em, cỏ non còn sũng ướt. Nắng hazy còn dấu mặt ở cuối chân trời. Em cảm thấy êm đềm đang bước nhẹ trong hồn em. Những giọt sương đêm còn đó. Chúng đọng lại trên cánh hoa, trên kẽ lá và trên mặt lá. Mầu sương thì trong suốt. Mầu lá thì đậm đà. Mầu hoa thì tươi thắm. Vườn của Ngoại có thật nhiều hoa. Nhưng khi còn bé, em không thể thích chúng được. Khi còn bé, em chỉ thích bày hàng và xây nhà với tàu chuối thôi. Bây giờ thì khác. Em bắt đầu yêu từng cánh hoa, từng cọng lá. Em có thể đứng hàng giờ trước chậu cúc vàng đại đoá. Từng cánh hoa rộn ràng hé nở. Một mầu vàng, mầu vàng của hoa cúc, em cảm thấy như là một sự kiêu sa tuyệt diệu ở đó. Múi hoa cúc thơm ngan ngát diu hồn em về với mùa xuân. Nhưng không phải chỉ có hoa cúc thôi đâu. Những chậu hồng hồng của Ngoại cũng thật dễ thương. Nhất là những hồng hồng hàm tiếu. Mầu hoa mận mà vô cùng. Bạch hồng trắng muốt, trắng như những cánh thủy tiên lơ lững bên hiên nhà. Hoàng hồng thì lại mầu vàng. Vàng đậm hơn hoa cúc. Cánh hoa thật to, óm sát vào nhau, tỏa mùi hương diu diu. Còn hoa hồng đỏ thì lại khác. Hồng đỏ sẫm mầu và không được tươi sáng. Em không thích mầu này.

Vườn của Ngoại cũng còn nhiều thứ hoa khác. Mấy gốc bạch mai, hoàng mai sừng sững ngay lối vào nhà. Cứ mỗi độ xuân về, hoa lại nở rộ trên cành cây kẽ lá. Những hoa lan, hoa cẩm chướng, hoa quỳnh... chen nhau mồn mồn cười trong gió. Hoa quỳnh chỉ nở về đêm. Khoảng mười giờ. Đoá hoa từ từ hé nở, phỏ nhụy vàng cài trên đoá hoa hồng thắm. Ngoại em nâng niu mấy cây quỳnh này ghê lắm. Nhưng em chẳng thích tí nào. Không phải vì hoa quỳnh không đẹp. Hoa quỳnh dễ thương đấy chứ. Em chỉ muốn nói đến loài hoa buổi sáng, đón ánh nắng mai để vươn lên cùng tất cả.

Khi tia nắng đầu tiên xuất hiện. Chân trời là một giải mây hồng. Lại hơi ửng tím. Mầu hồng là mầu của rực rỡ tin yêu đấy chứ. Em yêu nhất mầu hồng ở khung trời buổi sáng. Em cũng thương mầu tím nữa. Mầu tím nhàn nhạt tượng trưng cho mộng mơ êm đềm lan rộng. Có bạn nào đồng ý với em không nhỉ?

Em thích rất nhiều. Em thích cả mầu xanh của không gian. Mầu xanh tuyệt đẹp đó đã cho em niềm hy vọng không thôi.

Mỗi buổi sáng, khi nắng lên, em bắt đầu nghĩ tới một ngày mới. Em bắt đầu nghĩ tới công việc sẽ phải làm. Và điều em không quên là em luôn luôn hy vọng ngày mai. Khi nhìn hoa nở thắm, em hiểu rằng, nếu không có Ngoại em vun xới, hẳn hoa sẽ không được như vậy. Hơn nữa nếu Ngoại em không chịu khó bắt sâu tĩa lá, cây hoa chắc sẽ héo dần. Tỉnh thoảng khi em ra vườn hoa cùng Ngoại em, thế nào Ngoại cũng bảo :

(xem tiếp trang 33)

mơ ước

Em mơ ước
 Áng mây xanh trên trời ùng
 bay nữa
 Đè màu trắng không hỏi thăm
 tóc mẹ
 Em mơ ước
 Những chiếc lá vàng ùng cuốn
 quít lia cành
 Đè tuổi ngây thơ
 Chạy về nhày múa trên tóc em
 Em mơ ước
 Xác hoa phượng vĩ rơi ngập
 ùng bé nhỏ

Đè cô học trò nhạt ép vào trang
 giấy trắng thơm tho
 Em mơ ước
 Có những buổi chiều êm ả
 Với ngàn hoa lá reo vui
 Thương yêu nồng nàn len ngập
 tâm hồn
 Em hái những cành hoa dại hay
 giện hồn khi cô cánh cam bay
 mắt
 Em mơ ước
 Sống mãi trong thiên ùng
 tuổi thơ

THANH LỆ TUYỀN

y như huyền thoại

Hai tháng dài bé chưa thấy trọn dáng mặt trời và bé chưa đi thăm mẹ thêm một lần nào nữa. Bé buồn vô cùng vì không biết làm sao hơn đó mẹ. Bé xin phép trường cho lang thang một chiều thứ bảy, nhìn mấy ùra nhỏ trong tay mẹ nó, bé nghe tủi hờn sao.... đó. Những «cassette» nhỏ bé ðem thâu nhạc buồn cho quê hương, bé muốn thâu lời ca ru ngủ của mẹ mà nghìn lần âm giai ngày xưa nay ðã lắng chìm mất rồi. Bé nuối tiếc... ngày xưa còn quá nhỏ, không ðủ ðể gin giữ lại trong vòng tay bé nhỏ những kỷ niệm của mẹ, Vì mẹ, cho mẹ. Giờ mất hút. Nhiều lần nghe lại những bản ðàn ca Bắc phần, ðư âm còn sót lại trong hồn bé mang tiếng hát chũu buồn của mẹ. Từng nụ cười, từng tia nhìn, từng câu nói. Mẹ là cả một tuyệt ðối không bao giờ lay chuyển, không bao giờ phôi pha, không bao giờ rạn nứt, mẹ là vùng trú ngụ cho bé trước cuộc ðời. Bé có ca tụng mẹ ðâu vì sống trong yêu thương ấp ủ của mẹ, tuổi thơ bé có nụ cười ngà ngọc, có ðôi cánh thiên thần, ðể bây giờ, bé u noài nuối tiếc cái qua ði không trở lại.

Mẹ ơi ! con ðường Biên Hòa không xa ðâu mẹ nhỉ ? Mẹ không còn nhớ bé nữa ðâu, mẹ mãi mê với thế giới của mẹ, thế giới của người mãi mãi nằm không mở mắt. Bé muốn ðược như mẹ, nhưng Bé rất tĩnh. Bé sợ nỗi ðau xót, chùng chát và hình ảnh tiêu tụy ðiên cuồng của mẹ ám ảnh, theo ðuôi bé như một bóng

binh, bé sợ hành trang cho tuổi trẻ chỉ bao học bấy nhiêu, vàng, chỉ có bấy nhiêu... có bấy nhiêu mà nó oằn nặng ðối vai non nớt, chũu linh hồn những trái sầu không bao giờ chín muồi, không bao giờ rơi rụng. Nó, nó ðó, mẹ còn thương bé không ? Bước chân bé muốn quay về với mẹ một khoảnh khắc ngăn ngủi nhưng chỉ ðể mình ðau xót hơn, chỉ làm cho bé ðêm nay thao thức trong bóng tối ðày ðặc và cố tìm yên ngủ bằng một mỗi trong lời van xin.

Di Hai biều bé ðừng bao giờ ðặt chân ðến nơi ðó. Sœur khuyên bé nên miệt mài nguyện cầu cho mẹ. Những lời nhắn nhủ thiết tha, bé vội vã quay trở lại... Buồn rưng rưng. Lúc này chỉ còn bé, chỉ có bé một mình, mắt mở to nhìn ðêm lao xao ngoài khung cửa, nhìn giấc ngủ êm ðềm của chung quanh, bé nhớ mẹ vô tưởng và bé cầu xin... Niềm tin dù mong manh vẫn là nguồn hi vọng. Bé khắc khoải ðợi chờ mẹ trở về với bé bằng cái uyên nguyên hôm xưa, bằng tất cả những gì chứa ðựng trong nguồn máu của mẹ và mẹ sưởi ấm cho bé. Mùa ðông sắp ðến rồi, chiếc áo lạnh ði Hai cho không ðủ ấm bằng áo mẹ. Bé co ro. Bé mong ðợi mẹ trở về bằng ðiểm ảo của một huyền thoại cho ðêm nay, cho ðêm mai và hoài hoài niềm tin mọc rễ.

TÂM NGUYÊN

tòa lâu đài ma

CH. QUINEL & A. DE MONTGNON

ĐỨC AN dịch

Truyện này xảy ra hồi tôi mới đặt chân lần đầu lên xứ Tô Cách Lan, như một khách du lịch. Tôi vốn rất say mê tìm hiểu về lịch sử xứ này, một lịch sử rất giàu có súc tích, đôi khi thực sôi nổi, đôi khi lại man^đại nữa. Tôi muốn được viếng thăm tất cả những nơi còn ghi lại những di tích lịch sử ấy.

Tôi ở nán lại thành Perth rất lâu. Thành Perth vốn được nổi danh là một « thành phố mỹ lệ ». Đứng trên chiếc cầu đưa vào thành phố mà nhìn xuống, người ta trông thấy cả một vùng quê trải rộng ra, xa tít đến mãi tận chân dãy núi Gram-pians luôn luôn đứng sững, cảnh đẹp như trong một bức tranh vẽ.

Thành Perth, nằm trên phần đất của một trại lính La Mã, xưa kia vốn là kinh đô của xứ Tô Cách Lan, nên đã từng trông thấy rất nhiều biến cố lịch sử. Nhưng tiếc thay thành Perth ngày nay gần như không còn giữ được một vết tích nào của những ngày vinh quang đã qua.

Tôi có đến viếng thăm cả ngôi đền thờ Thánh John. Dưới những vòm cao vút của đền thờ, tai tôi như còn nghe văng vẳng tiếng giảng đạo của nhà truyền giáo John Knox, một nhà truyền giáo nổi danh, có một giọng nói nảy lửa.

Thành Perth không phải chỉ là một « thành phố mỹ lệ » mà thôi, nó còn là quê hương của « Cô Thiếu Nữ Diễm Lệ », một nhân vật trong tác phẩm của văn hào Walter Scott. Hiện nay, ngôi nhà của thiếu nữ ở cũng hãy còn tại đây.

Nhưng xin lỗi các em nhé, tôi hứa kể truyện tòa lâu đài ma, mà từ nãy tới giờ các em vẫn chưa được thấy ma quái nào cả !

Tối hôm ấy, tôi quyết định ngủ một đêm tại Alberdeen, cách thành Perth độ chín chục cây số đường trường vừa hẹp lại vừa quanh co, xe chạy chậm, vì chiếc xe của tôi đã cũ, tôi vừa đi mượn được.

Lúc ấy vào khoảng tháng mười nên ngày rất ngắn. Khi tôi lên đường đi Alberdeen thì trời đã tối.

Khi trăng bắt đầu lên cao, thì xe tôi cũng vừa vào đến miền Moor, một miền đồi cỏ thật hoang, vắng lạnh. Ở phía bên phải miền này, tiếng sóng biển Bắc Hải vỗ đều đều suốt ngày đêm. Trăng tỏa ánh sáng mờ trên cánh đồng. Đây đó, những đám sương mù rải ra thành những hình thù trông thật kỳ lạ, trắng mờ và huyền ảo.

Có phải là cơn gió lạnh đã làm tôi rùng mình lên trong chiếc xe ngổ mui này, hay là một thứ gì khác ? Tôi cảm thấy gầy gầy khó chịu trong người, kéo sát chiếc áo tôi vào mình. Rồi tôi thấy tự nhiên môi tôi mấp máy :

— « Kia ! Rừng biết đi kia ! »

Nhưng nhìn kỹ lại tôi mới biết rằng mình đã lầm. Rừng đây chỉ là một hàng cây nhỏ, thưa thớt. Tại sao mắt tôi lại có thể nhìn lầm như thế được nhỉ ? Tôi cười to lên. Tiếng cười của tôi không được cởi mở mấy, tôi không thành thực với với ngay chính mình. Tôi biết là tôi đang đi ở giữa bãi chiến trường

nơi mà xưa kia, Macbeth và Banquo đã phi ngựa qua, sau khi đánh bại quân Đan Mạch ; và khu rừng mà tôi vừa tưởng tượng là biết đi kia, chính là khu rừng Birnam...

Khi chiếc xe cộc cạch và chậm rì của tôi đi ngang qua làng Meigle, thì tôi thấy yên tâm hơn được một chút. Nhưng rồi qua khỏi làng, bóng tối lại vây quanh lấy tôi. Trăng càng lên cao, những đám sương mù lại càng có những hình dáng kỳ quái. Người ta có thể lầm tưởng chúng là những mù phù thủy đã đón Macbeth ở ngay chính nơi này.

Không biết có phải tiếng nói của bọn phù thủy đang thì thào bên tai tôi : « Mày sẽ làm chúa tể lâu đài Glamis ! Mày sẽ làm chúa tể thành Cawdor !... Mày sẽ làm vua xứ Tô cách lan !... »

Không biết có phải tiếng của chúng không, hay đó chỉ là những tiếng lọc xọc của máy xe ?

Lại đến một làng nhỏ nữa. Lại những ánh đèn sáng. Bác tài xế quay lại nói to :

— « Glamis đây rồi ! »

Vì tôi đã cùng sống và cùng chia sẻ những nỗi kinh hoàng với Macbeth từ lâu quá rồi, nên bây giờ tôi rất mong ước được ở lại đây để thăm viếng chỗ ở của ông ngày xưa... Và lại, tôi cũng đã thấy bụng đói lăm rồi, và không muốn tiếp tục đi trong khung cảnh kinh hoàng kia nữa.

Tôi hỏi bác tài xế :

— « Ở đây có lữ quán nào kha khá không bác ? »

MẶT TRỜI NHỎ

Tôi là Chương còm đây. Tôi sắp gặp lại các bạn nhỏ của tôi, dân húi cua í mà, trong một truyện dài mới nhất, vui nhất, nhộn nhất, sợ hãi nhất, cảm động nhất của mẹ xứ Thiên Chương. Bờ ruột của tôi như Dzũng Đakao, Bồn lừ, Hưng mập, Tiến gầy, nhóc con Hùng cũng sẽ gặp lại dân húi cua Tuổi Ngọc. Thêm mấy thằng nhóc... giải phóng nữa. Dân kíp tóc nên đứng gần coi «ê kíp» tôi hoạt động trong *Mặt Trời Nhỏ* từ Tuổi Ngọc số 11.

— «Thưa ông, có chứ! Mà khá lắm mà đàng khác. Và sắp có một cuộc thi đánh cù ở gần đây nữa đấy ạ.»

Thật là hấp dẫn! Các lữ quán ở miền Links này, phần đông đều rất là đầy đủ tiện nghi.

Bà Landlady, chủ lữ quán, ra đón tiếp tôi rất niềm nở:

— «Thưa ông, chúng tôi có sẵn sàng một phòng rất tuyệt để ông dùng. Đạo này du khách cũng vắng thôi ạ. Chúng tôi hiện chỉ có vài vị khách đang ở trọ: hai cậu thanh niên, cùng với hai cô vị hôn thê, và các cụ thân sinh của hai bên. Rồi bà thấp giọng, nói như xin lỗi:

«Vi thưa ông, bây giờ cũng gần cuối mùa rồi.»

Đối với tôi, như thế cũng đã là quá đủ.

Giờ ăn đã qua từ lâu. Người ta dọn cho tôi một món thịt nguội. Rồi tôi bước vào phòng khách của lữ quán.

Những người đang ngồi trong phòng khách này đều đúng hệt như những nhân vật mà tôi đã hình dung ra từ trước: khi trông thấy: hai thanh niên đều khỏe mạnh, da sạm nắng mình mặc sơ mi sọc trông rất thể thao. Hai cô thiếu nữ tóc vàng óng, má hồng, thật duyên dáng trong chiếc áo lụa trắng mỏng có đính những giải lụa màu nước biển ở cổ và tay. Và sau hết là hai ông cụ và hai bà cụ đứng tuổi.

Họ họp thành hai nhóm, nhóm người lớn tuổi ngồi bên tay mặt lò sưởi, nhóm trẻ ngồi bên trái, ở giữa lò sưởi một ngọn lửa to đang cháy, làm ấm rục cả căn phòng. Tôi đi đến, ngồi trước lò sưởi, nơi không có ai ngồi.

Theo rồi câu chuyện của mọi người đang nói không phải là một cử chỉ bất lịch sự ở đây. Trong một lữ quán ở Anh Cát Lợi, chữ «gia đình» có một nghĩa rất rộng,

cho nên các khách trọ, ngay khi vừa đến lữ quán, đã được mọi người coi như bà con họ hàng thân thiết. Bởi vậy nên dù xưa nay tôi vốn vẫn rất sợ bị lôi kéo vào trong những câu chuyện ma quái, phù thủy, tối hôm ấy cũng không tài nào tránh khỏi được.

Ngay lúc ấy, một cô gái cất tiếng, giọng quả quyết:

— «Thật có các tôi một triệu bạc tôi cũng chẳng dám vào trông lâu đài Glamis buổi tối! Ngay giữa ban ngày trông nó cũng đã đủ kinh rồi! Trông thì xù xì, cây đuôi rết bám nhằng nhịt, lại còn những cái tháp, cái đài của nó nữa chứ! Và nhất là khi mình lại biết câu chuyện đã xảy ra ở trong ấy!»

— «Ừ, nhất là khi mình biết câu chuyện đã xảy ra ở trong ấy!» cô thứ hai đáp lại như một tiếng vang.

Bắt đầu có những tiếng si xào trong đám người lớn tuổi. Rồi một bà cụ giẫy nảy lên:

— «Trời ơi! Thôi, đừng nói đến những chuyện ấy nữa!»

Một bà cụ khác than:

— «Ai mà có thể ngờ được! Ở vào thời buổi này mà còn xảy ra những chuyện như thế!»

— «Cái đó là lẽ dĩ nhiên rồi!» Một ông cụ thêm vào, trông ông có vẻ một vị sĩ quan về hưu hay một dược sĩ đi nghỉ hè. Câu nói của ông chẳng ăn nhập gì vào câu mọi người đang nói cả.

Thế này thì quá lắm! Tôi đâm ra cũng muốn biết là chuyện gì, đầu đuôi ra làm sao? Tôi hỏi:

— «Ở trong tòa lâu đài Glamis có xảy ra chuyện gì thế ạ? Trước kia tôi cũng có được nghe nói hình như Macbeth đã ám sát vua Duncan trong tòa lâu đài này thì phải. Nhưng văn hào Shakespeare thì nói là thảm cảnh này diễn ra tại thành Cawdor. Mà thành Cawdor chỉ mới được xây cất

vào thế kỷ thứ mười lăm thôi. Còn các sử gia thì lại cho rằng chuyện đã xảy ra trong lâu đài Inverness! Chỉ có mỗi một điều mình có thể tin chắc được là Malcolm đệ nhị, ông nội của vua Duncan, đã bị bóp cổ chết trước cháu ông bảy năm, thế thôi!»

Thấy sự khoe khoang của mình không gây được một cảm xúc nào trong bọn người ngồi đó, tôi lại nói thêm:

— «Tất cả những chuyện này đã xảy ra từ thế kỷ thứ mười một, bây giờ mình đang sống giữa thế kỷ thứ hai mươi, vậy đâu có gì đáng lo ngại?»

Căn phòng vẫn chìm trong im lặng. Tôi thử nói đùa một câu:

— «Từ hồi ấy đến giờ, người ta đã sửa sang lại tòa lâu đài này rất nhiều. Rất có thể người ta đã xây thêm vài phòng tắm, để Lady Macbeth có thể rửa sạch hai bàn tay đẫm máu của bà!»

Nhưng câu nói đùa của tôi vẫn chẳng được ai hưởng ứng. Có thiếu nữ hồi này đã mở đầu câu chuyện lúc bấy giờ mới trả lời câu hỏi đầu tiên của tôi:

— «Tòa lâu đài Glamis có ma!»

Một cậu thanh niên xen vào, không lấy gì làm lịch sự cho lắm:

— «Nói nhảm nào!»

— «Anh Jim! Chính anh cũng biết như tất cả mọi người, rằng trong hầm của lâu đài có một kho tàng chôn ở đó, và cứ đêm đến là lại có một người khổng lồ đầu cóc, vào trong hầm, cuốc đất lên tìm kho tàng ấy cơ mà! Và ai cũng biết rằng vì không tìm thấy kho tàng, nên nó mới rú lên những tiếng khùng khiếp ấy...»

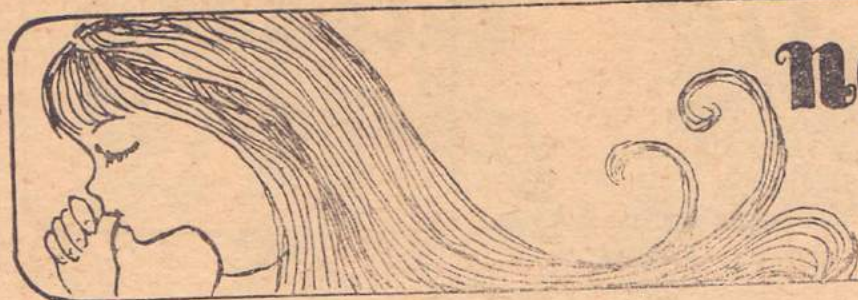
Chàng thanh niên thứ nhì phản đối:

— «Chị bảo «tất cả mọi người đều biết»? Chính ra «tất cả mọi người đều không biết thì đúng hơn!»

— «Anh Humphrey! Sao anh lạ quá!» Thiếu nữ thứ nhì trách móc như thế. «Chính anh cũng phải công nhận rằng chuyện ấy có thể có thật cơ mà!»

— «Ừ, nhưng mà «có thể», chứ đâu phải là «chắc chắn»!»

(còn một kỳ)

ngày xưa còn bé

KỶ NIỆM VỀ CHA TÔI

SƠ DẠ HƯƠNG

Hồi sinh thời ba tôi làm nghề dạy học. Ông thi đậu Trung học, vô trường Sư Phạm, tốt nghiệp được bổ làm hiệu trưởng trường tiểu học. Hồi đó là Pháp thuộc. Tôi nghĩ là ba tôi chắc cũng chẳng ra gì người Pháp, bằng có là ông cụ đã bị đày đi luôn luôn, không bao giờ được ở lâu một chỗ nào cả. Vùng bị đày tới đều thuộc vùng thượng du Bắc Việt: Lục Yên Châu, Yên Bái, Phú Thọ. Bốn anh em chúng tôi mỗi đứa có một nơi sinh đẻ khác nhau. Đáng lẽ năm anh em cả thầy, nhưng một đứa đã chết khi chưa đầy hai tuổi vì không chịu nổi khí hậu vùng Lục Yên Châu, vùng đất của Mường Mán quanh năm có sương mù tằm chất độc của khí núi, của lạch nước, của cây cối thảo mộc kỳ lạ. Năm 1945, năm chót của đời ba tôi, ông được đày về Việt Trì, bên kia bờ sông Hạc. Bên này sông là quê nội, quê ngoại của chúng tôi: Sơn Tây. Đứng bên này sông chúng tôi có thể nhìn thấy mấy ngọn cau cao vượt mấy rừng tre bao quanh khu xóm trong đó có căn nhà bà nội chúng tôi ở. Con sông Hạc cũng là nơi mà mỗi dịp nghỉ hè chúng tôi theo gia đình về quê, tập bơi lội ở trong những ao tù ở trong làng rồi khi đã khá thuần thục, liều lĩnh lên ra sông tắm. Một lần tôi suýt chết đuối vì bơi quá xa, bị nước cuốn không thể bơi trở về được. Một chiếc thuyền kiếm củi trên sông đã cứu thoát tôi. Tôi được người ta cứu thoát khỏi con sông nhưng ba tôi thì bị người ta đìm chết cũng ở trong quãng sông đó. Cha tôi bị thủ

tiêu vì họa đảng phải đùng năm đói 1945. Ông làm hiệu trưởng trường tiểu học Việt Trì, khi đó cả vùng đã bị VNQĐĐ chiếm giữ, kiểm soát. Một hình ảnh mà tôi còn nhớ được về những người chiếm giữ đó là cảnh tượng những người đàn bà gánh rau, gánh củi lần tìm những túi tiền giấu tận cuối ruột tượng lần kín ở trong người để moi ra những đồng bạc ướt đẫm mồ hôi. Mà tôi bảo những người đó phải nạp thuế trước khi được vào thị xã. Ba tôi không ưa đám người đó. Lẽ tự nhiên họ cũng không ưa gì ba chúng tôi, dù là một trong đám

người chỉ huy khi đó ngày trước là học trò của ông. Sau này chính người học trò đó đã ra lệnh thủ tiêu ông thầy dạy học của mình bằng cách trói ông thầy vào một phiến đá, đem bỏ xuống sông Việt Trì. Ba tôi chết khi đó tôi mới mười tuổi.

Những lần đi bơi lội sau đó, tôi thường cố gắng lặn thật sâu, cố gắng nín thở thật lâu, khi nào không thể chịu đựng được mới ngoi lên khỏi mặt nước. Những giờ phút ba tôi đã trải qua khi chết chắc là khủng khiếp hơn nhiều, tôi tin chắc là như vậy. ●●●

*đó là những lúc để cho đàn chim trở về tổ
trông quanh hiu ghê lắm
cũng như trái tim em đã nhỏ nhiều giọt nước mắt dành
cho buổi chiều*

*vì lúc này là mùa thu
có nhiều lá vàng rơi ở trên đường
hay vương vãi trên mái tóc em phất phơ theo triền gió
mà có nhiều lần ba đã bảo :
gió thu hiền lắm đấy
và êm dịu như những bước chân mùa xuân dẫm lên
khóm cỏ*

*cùng với loài ngũ sắc mọc bên đường
cũng như buổi chiều của em đang nở nhiều cánh hoa
cầm chường*

buổi chiều

• THỤY NGÂN

hàng dương xanh biếc

HOÀNG VĂN LY VŨ

Những dòng Vũ viết cho Tô Châu, quê hương Vũ, khi bên ngoài nắng lửa đốt cháy khoảng không gian, khi tiếng ve sầu mang về sau một mùa mưa rộng.

« Một khoảng trời trong trong vắt.

Một quê hương thân yêu »

Đây Tô Châu đồ sộ xanh màu, màu xanh in trên nền trời trắng mỏng và màu xanh lộng dưới đáy nước mơ màng. Màu xanh lan rộng và rộng trong tâm mắt Vũ.

Tô Châu uốn cong như lưng voi, nét cong thật hùng vĩ, thật nguy nga. Cuống đuôi voi quét lấy những mái nhà, những sàn lưới nâu của xóm « Thất Cao Đài » hiền hậu. Chiếc đầu to và dữ, hùng hồ nhìn ra cửa biển Hà Tiên, như sẵn sàng vượt sóng để tìm đi những hòn đảo xa lơ.

Con voi khổng lồ già nua theo năm tháng, trên mình voi bắt đầu mọc những mái cốc hoang liêu. Trong rừng lá thẫm loáng thoáng những vạt áo vàng của chốn từ bi, làm rừng núi tăng thêm phần huyền bí xa xăm, khác hẳn trần gian thế tục.

Gió biển càng ngày càng làm cho bụng voi ta phình trướng, một mặt bị nước biển bao vây, mặt bên kia bị rừng lá chập chùng che kín. Về nước biển thì dòng Đông Hồ làm chuẩn, luân chuyển bằng bênh. Thường thì nước biển dâng lên vào những chiều mùa hạ, lúc ngọn gió tây mang hơi lạnh trở về. Với rừng núi thì có đại ca voi ta bảo vệ, đó là ngọn Đại Tô Châu (cũng giống giống voi rừng) ôi ngọn này còn đồ sộ hoang vu gấp đôi, không một người lai vãng, không một mái tranh nghèo có chăng là cạp, beo, heo rừng, thú dữ.

Nói đến ngọn Tô Châu thì có dòng Tô Châu giáp ranh với Đông Hồ. Mặt nước Tô Châu vắng lặng lim dim, thiếp đi vào giấc mơ kỳ lạ, lúc hoàng hôn rử xuống đáy còn đẹp hơn dạ khúc « Chiều Tô Châu » là khác.

Bên thành phố sát bờ Tô Châu mọc theo một hàng dương xanh biếc, chiều chiều thường vươn lên đón gió. Dưới một chiếc băng đá hai, ba người nữ sinh dỗi mắt chờ đò. Hình ảnh đó Vũ thường thấy vào những chiều tan học.

Nói liền cuộc đời thành phố và Tô Châu có hai cầu bắc hai và hai cầu đò hai bên. Những buổi sáng rạng rỡ nắng vàng con đò đầy khách lướt nhanh qua thành phố. Một chiếc bắc đưa xe thường rời bến sau một tiếng còi từ bên sông vọng đến hay từ bên này vọng sang.

Đó quê hương Vũ với những vẻ đẹp hiền hậu mơ màng. Quê hương Vũ đó với đời sống trầm lặng thanh nhàn và quê hương Vũ đó với bầu trời xanh bát ngát.

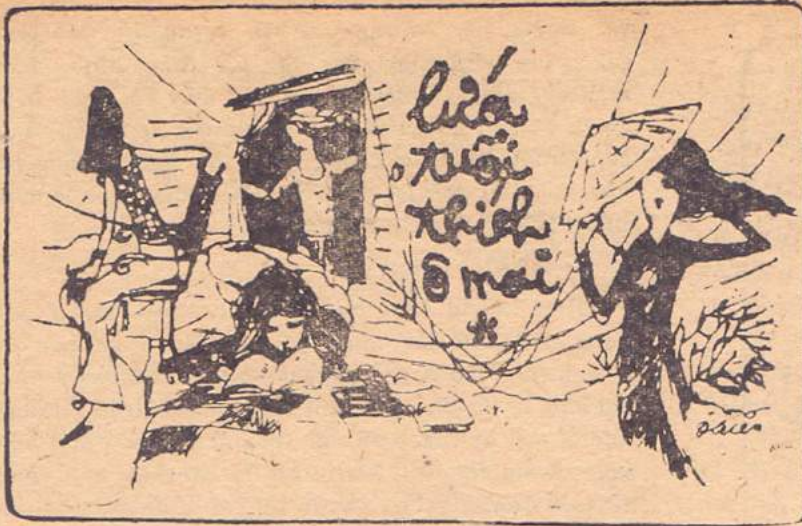

ngoài ấy xa vời

ĐẠ KHÁNH GIAO

Khi Giao hiểu được hai tiếng quê hương thì Giao vừa đúng mười tuổi. Trong một bài tập đọc lớp ba Giao nhận được rằng : quê hương của Giao nằm trong một phần của chữ S. Từ đó Giao để tâm tình tìm hiểu về quê hương Giao. Giao nghe mẹ Giao nói, Giao sinh ở ngoài Bắc và khi di cư vào Nam, Giao còn nhỏ. Giao thường lấy làm buồn lúc ấy Giao không đủ trí khôn để in sâu vào óc hình ảnh thành phố Hải Phòng : nơi Giao sinh ra. Dần dần đọc qua nhiều sách vở nói về miền Bắc, trong đó có nói nhiều về Hải Phòng. Hà Nội, Hồ Hoàn Kiếm, chợ

(xem tiếp trang 34)

VŨ MỘNG LONG

KỶ TÂM

Tôi đã thuyết phục được Hoa. Chẳng khó khăn gì. Hôm sau, Hoa như người bệnh vừa lành. Con bé bết về dần dần. Trong cặp da của nó không còn chứa tờ *Phụ Nữ Hôm Nay* và nó hết nói về Hùng Cường, Thành Được, Út Trà Ôn... Chúng tôi có sáu giờ Việt văn mỗi tuần. Cô Lan dạy ba buổi. Buổi nào, cô cũng dành nửa tiếng nói về cuộc sống hôm nay. Có bảo chúng tôi nên tập nhìn xuống cuộc đời. Năm nay phải học triết. Chồng «cua» in rồ nê ô những luận lý học, đạo đức học, tâm lý học trông đến phát ngán. Thầy triết giảng vu vơ. Thầy khuyên nên học thuộc lòng những bài luận triết lý của thầy đã in thành sách và bày bán ở các nhà sách. Cánh cửa học đường, với lối dạy ấy, dần dần khép chặt lại, tối om. Bên ngoài có gì nhỉ? Có thể đem luận lý học ra đối phó được chăng? Tôi thấy chán nản vô cùng. Nhưng vẫn phải học như một con vẹt. Học thuộc lòng. Đề thi đậu. Đòi cánh chim vừa ra ràng đành thu lại. Muốn bay xuống sân mổ thóc ăn mà mẹ cứ bắt ăn mớm. Đành chờ một mai...

6

Thỉnh thoảng tôi mới chợt nhớ Trần Vũ. Đề giận kinh khủng. Tôi không thêm đọc tuần báo *Yêu Thương* nhưng cứ bị nhìn thấy cái

bìa báo. Thi lòng lại nao nao. Như những chiếc lá trên cành, đầu muốn xào xạc nếu gió đừng thổi. Quỳnh đến tìm tôi chiều nay. Nó ném cuốn tiểu thuyết *Tuyệt vọng* vào lòng tôi và lắc đầu:

— Tuyệt vọng!

Tôi hỏi:

— Tuyệt vọng gì?

Quỳnh gieo mình xuống xa lông:

— Tuyệt vọng về *Tuyệt vọng*. Tiểu thuyết của Hoàng Anh Tuấn đấy. Không hơn gì phim *Hai chuyến xe hoa*. Đã bảo Tuấn chỉ làm thơ thôi. Ông ấy cứ viết tiểu thuyết.

Tôi cười:

— Đề cho mày khổ!

Quỳnh nói:

— Tao vừa viết cho Hoàng Anh Tuấn một bức thư. Tao xỉ vả hần thậm tệ. Xỉ vả tiểu thuyết *Tuyệt vọng* và xỉ vả luôn cái sự hần giới thiệu thơ thiên hạ chỗ thêm cái đuôi Hoàng Minh Chiêu. Hoàng Anh Tuấn phải đứng một mình. Viết xong tao xé đi vì được đọc bài thơ tuyệt vời của hần trong tuần báo *Yêu Thương*.

Tôi buột miệng:

— Tuần báo có Trần Vũ?

Quỳnh gật đầu:

— Ừ, Trần Vũ đang kéo dài *Một vì sao vừa mọc*. Hay ra phết. Hần kể chuyện thơ ấu, mày ạ!

Chợt Quỳnh nhìn tôi:

— Tao quên. Trần Vũ là thần tượng của mày. Hần viết ở đâu, có mày ở đó.

Tôi nghiêm giọng:

— Đừng tưởng thế, Quỳnh. Không ai có thể là thần tượng của tao cả. Tao muốn là thần tượng của một số người nào đó. Tao hồ đọc Trần Vũ lâu rồi. Thực ra, hần chỉ mới viết.

Quỳnh cắn khế ngón tay út:

— Một vì sao vừa mới mọc.

Nó chuyển sang chuyện khác:

— Bọn sinh viên luật tổ chức dạ vũ, họ kéo qua trường mình bán vé đó.

Luôn luôn Quỳnh làm vừa lòng tôi khi nó biết tôi sắp giận nó. Tôi cười:

— Mày mua vé chưa?

Quỳnh nói:

— Trò này không mấy hấp dẫn. Tại sao chỉ biết dạ vũ thôi nhỉ? Hội họp nhau để thảo luận những vấn đề của tuổi trẻ vô tích sự chăng?

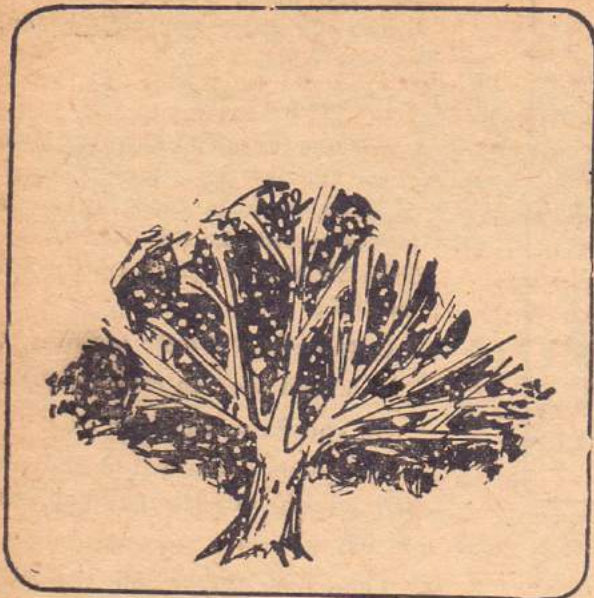
Quỳnh tự hỏi thế. Nó không hỏi tôi. Mà đầu nó hỏi tôi, chắc tôi cũng chẳng biết trả lời ra sao. Dạ vũ, những đêm tụ họp để nhẩy nhót lại sống dậy cùng tuổi trẻ ngay sau hôm 1-11-1963. Như bị xích chân, nhốt trong chuồng tù lâu, tuổi trẻ được cởi trói, ném ra cuộc sống mà họ hết mà hưởng thụ cho bỏ những ngày ngủ sầu trong đất. Cơ hội đến, tuổi trẻ không chịu nằm lầy, cũng không ai dẫn dắt tuổi trẻ nằm lầy cơ hội. Mà chỉ bảo họ hãy vui vẻ đi, bằng lòng nhé! Dạ vũ do các phân khoa đại học thay phiên nhau tổ chức được coi là cái một hay sự giải thoát tuổi trẻ. Hội sinh viên, học sinh đấu tranh chống nền đệ nhất cộng hòa, tôi đã rất buồn khi thấy mấy ông mặt vụ của chế độ vào trường. Tuổi trẻ có phen bị đe dọa. Nhưng tôi không vui khi xem phim thời sự chiếu những đoạn đốt phá tàn tích cũ và cuối cùng nữ sinh nhẩy twist tự do.

— Mày nghĩ sao?

Tôi đáp:

— Lại một luồng gió thổi vào sân trường.

(xem tiếp trang 22)

Quê nhà yêu dấu

NHẬT TIẾN

KỶ TÁM

Rồi chỉ trong giây lát hẳn ta đã túm ngay lấy ngực áo của nó rồi reo to lên :

— A ! Thăng nhỏ... mây... có phải mây đi chuyển xe hôm nọ có ông chuẩn úy ngất xỉu không ?

Mặt thằng bé xám ngoét đi và nó liu lười đến độ không nói được nên lời. Nó vội vàng nhìn Hiếu như cầu xin một sự giúp đỡ. Hiếu vội vàng nói :

— Phải rồi. Nó đi cùng chuyển xe đó và nó nhất được khẩu súng của ông ta đánh rơi...

Người đàn ông la lên :

— Không phải ông ta đánh rơi, mà nó cố tình ăn cắp. Trong lúc còn nửa mê nửa tỉnh, ông chuẩn úy thấy rõ ràng có đũa luồn tay vào dây lưng, rút vội ra. Nhưng ông ấy mệt, ông ấy không la được. Phải vậy không ? Phải mây không, nhóc con !

Thằng nhóc con cứng họng không cãi được nên ngậm miệng ra. Và đến lúc người đàn ông móc trong túi ra một khẩu súng to bằng con chuột thóc vào ngực nó thì nó la lên :

— Cháu lậy ông !... Cháu lậy ông ! Ông tha cho cháu, hôm ấy bị anh này anh ấy xúi nên cháu chót đã làm như vậy...

Hiếu tức giận chồm lên, vò cả hai bàn tay vào

vai thằng bé. Nhưng anh ta bị người đàn ông gạt mạnh cho văng trở lại. Cả thân hình chắc nịch của anh xô ù ù rúi rúi lên mấy bà ngồi bên khiến họ la trời nhốn nháo cả chuyển xe. Khẩu súng con chuột bây giờ không thóc vào ngực thằng bé nữa mà quay trở lại phía của Hiếu, tiếp theo là một tiếng la sắc và ngân ngui :

— A ! Việt Cộng !

Hiếu không thấy có cách nào khác hơn là lợi dụng sự lắc lư của chiếc xe rơi trên ổ gà, bèn xô thật mạnh vào bàn tay cầm súng. Rồi nhanh như cắt anh ta lao cả thân hình của mình từ trên xe văng xuống mặt đường. Anh cảm thấy đau nhói ở một bên vai, nhưng cũng đủ bình tĩnh để lẩn thêm một vòng từ mặt đường xuống ven lộ rồi rơi mình xuống thửa ruộng đầy bùn. Một vài tiếng nổ chát chúa vang lên đình tai như óc, nhưng Hiếu biết ngay là những viên đạn chỉ sượt ngang qua đầu. Anh ta vùng ngay dậy và co chân chạy miết về phía những bụi dưới đại mộc um tùm.

Thế là tuổi trẻ hồn nhiên mà anh yêu mến chúng từ bao lâu nay đã trả lại cho anh tất cả những ý nghĩ tốt đẹp về chúng nó. Tất cả những cảm tình mà anh từng vun xới đối với chúng trong giây lát đã hoàn toàn sụp đổ. Anh chưa được thụ hưởng ở chúng những quả chín ngọt mà anh đã gieo rắc bằng từng mầm mống tươi đẹp bằng những buổi đi chợ, những câu chuyện cổ tích ngụ ngôn đầy ý nghĩa, thì ngược lại thằng bé trao tặng anh một trái đắng quả phũ phàng. Bây giờ anh mới thấy tính nét trẻ con là bất trắc, ích kỷ, và trong một trường hợp nào đó, chúng sẵn sàng phản bội. Nhưng hiểu được điều đó thì đã quá muộn để có thái độ thích nghi. Bây giờ trong không gian nhỏ bé này, trong khoảnh đất chật hẹp này, ở cái thế giới chỉ thu nhỏ quanh

một chiếc cầu chợ, vài ba ấp dân cư lẻo tẻo và một chiếc đồn chành vênh trên tỉnh lộ, chỉ trong giây lát đã xô đẩy anh ra ngoài cuộc sống trầm lặng hàng ngày. Lời tố cáo của một thằng bé, một vài phát súng nổ làm rung động bầu không khí tĩnh mịch của đồng quê, một tiếng la của kẻ nhẩn cò, như thế là một kẻ đã bị xô đẩy sang bên kia hàng ngũ, hết đường chối cãi. Và Hiếu đã đi thẳng vô đầm Tròn, ngủ đêm tại đó, trong một chiếc chòi có đốt lửa. Nửa khuya, bọn thằng Sanh, thằng Thạch bò sát lại

gần. Chúng nó vây kín lấy Hiếu như những bóng ma trong đêm tối. Hiếu để mặc cho chúng lục soát mình từ đầu đến chân, rồi cuối cùng mới nói:

— Cho tao vô đồng tao tham gia hoạt động với tụi bây.

Thằng Sanh nhìn Hiếu nghi ngờ. Nhưng nó chỉ ra hiệu cho đồng bọn dẫn Hiếu đi. Mấy ngày hôm sau, Hiếu gửi một lá thư về nhà cho mẹ. Trong thư viết:

« Mấy hôm nay con không về, chắc ở nhà họ lòng con dữ và má cũng trông tin con. Trăm sự tại con hết. Hôm nào rảnh, con sẽ về thăm má và kể đầu đuôi cho má nghe. Nhờ trời, con vẫn mạnh. Má đừng lo lắng gì hết. Dù thế nào, thế nào thì con cũng vẫn là con má — Mai một thanh bình thì đâu lại vô dấy cả, phải không má nhỉ? »

Nếu Hiếu biết rằng cuộc đời trôi nổi của anh lúc đó mới chỉ là những phút khởi đầu, thì chắc anh ta chẳng thể nào viết được những dòng chữ bình tĩnh đến như vậy. Mai một thanh bình, bốn chữ nói nghe gọn gàng và ngon lành khỏi sự tự mảy câu ngon lành thốt ra từ miệng thằng bé trên chuyến xe hôm nào — Những ngày âm thầm trôi qua đi. Súng chỉ thấy nổ thêm nhiều. Bom đạn mỗi ngày thêm một cây nát quê hương — Hiếu chẳng có dịp vào về thăm được má cả. Anh ta đã trôi giạt hết vùng này đến vùng khác, dự hết trận này đến trận khác — cái hy vọng tràn trề « mai một sẽ về thăm má » cứ theo ngày tháng mà tàn lụi đi dần dần, cho đến một ngày chiến sự bùng nổ toàn diện thì Hiếu không bao giờ dám mong đến ngày trở về nữa. Những đêm dừng chân tạm nghỉ ở một chốn chui rúc nào đó trong đầm lầy hay rừng rậm, anh chỉ còn biết nhìn lên khoảng trời cao thẳm trên đỉnh đầu mà cầu mong cho đất nước này im tiếng súng, để khỏi thấy những thân người ngã gục trong biển lửa, để những người ra đi được trở về, ít ra được nhìn thấy một lần cuối cùng hình ảnh của mẹ già trước khi các người tàn lụi theo năm tháng mỗi mòn.

Những lá thư do Hiếu gửi về cứ thưa dần và cũng ngắn dần. Cuối cùng chỉ còn là những mẩu tin tức ngắn ngủi (đoàn thể muốn vậy), và sau hết thì biệt luôn. Có người đồn Hiếu đi tuốt xuống tận Cà Mau. Có người đồn Hiếu đang ở núi rừng biên giới. Nhưng cũng có tin Hiếu chết ở mặt trận Dầu Tiếng, nơi chôn vùi biết bao nhiêu xác chết vô danh.

Nhưng ai đồn thì đồn, bà mẹ của Hiếu cũng vẫn giữ một niềm tin vững chắc như thành đồng, là thằng Hiếu chưa chết. Thằng Hiếu sẽ về. Bởi lý do rất giản dị là « Nó chết làm sao, chết thế nào, có trăng trời gì không, một đứa có hiếu như nó, ít ra trước khi nhắm mắt nó cũng phải gửi một vài lời về cho mẹ nó chứ! »

Hiếu ra đi đã để lại trong tâm hồn của lũ trẻ một khoảng trống. Mọi trò chơi, thiếu bàn tay xếp đặt của Hiếu đã trở nên nhạt nhẽo kém phần thú vị. Nhưng đối với mẹ Phước thì lại còn là một đại

họa giáng xuống phần cuộc đời căn cõi còn lại của mẹ. Mẹ khóc lóc thảm thiết suốt mấy ngày, mấy đêm. Mẹ chửi bên này, rủa bên kia, chẳng Tự Do mà cũng chẳng Giải Phóng gì hết ráo. Quê nhà đã nghèo khổ lại trở nên nghèo khổ thêm, đồng ruộng đã xơ xác lại trở nên xơ xác thêm và ngày này qua ngày khác đám dân lành vô tội vẫn tiếp tục bị xua vào vòng khói lửa như vào một cái túi vô tận không biết bao giờ ngừng không biết bao giờ chấm dứt. Điềm mặt từng gia đình, chẳng nhà ai không có một mảnh vành khăn trắng, ba trăm sáu mươi lăm ngày trong một năm. Chẳng ngày nào không có nhà làm giỗ những người thân chết non, chết trẻ, chết ngoài cánh đồng, chết trên bờ mương, chết dưới hầm hố.

Và tiếng khóc của mẹ Phước chỉ nguôi ngoai, khi một ít lâu, sau ngày Hiếu đi, bỗng một hôm mẹ lại nhận được thư của nó. Trong thư, Hiếu viết:

« Con vẫn bình yên má à. Mấy lần tính lên về thăm má nhưng bọn thằng Bằng canh gác và đi rôn hoai nên không dám vô. Ở trong đây chỉ thiếu cái ăn thôi. Nhiều hôm nhịn đói ngủ không được. Nếu thấy tiện, mỗi chiều má đem vô đầm Tròn, chỗ bụi lác ở mé lạch cho con một gói cơm thì hay quá. Má nhớ coi chừng chó để cho ai thấy, đi theo, phiền lắm má »

Mẹ Phước nhận được thư, lập tức vật một con gà làm hai ba món rồi chặt ních một gàu mèn cơm, tất cả đem vô đầm Tròn. Quả nhiên mẹ gặp lại Hiếu. Mặt Hiếu xanh rớt, gầy sọp hẳn đi, và mất hết vẻ hồn nhiên ngày trước. Hai mẹ con nắm lấy tay nhau khóc ròng. Lúc soạn các thức ăn ra, Hiếu la bả hoải:

— Trời đất ơi! Ai biếu má giết gà làm chi. Má đâu có dư gì mà sang quá, làm sao sống?

Mẹ Phước mỉm cười qua hai hàng nước mắt:

— Tại tao thấy mày khổ quá, phải ăn thêm vài ba cái gì cho lại sức chứ.

Hiếu lắc đầu:

— Ôi, cần gì. Có cơm đều đều là lại sức được rồi. Má lo được cho con mỗi ngày một gói cơm với chút muối mè là con đã làm khổ má quá rồi.

(kỳ sau tiếp)

Chẳng cần chờ Thúy trả lời, Côn rút hết phi tiêu dất quanh bụng. Nó ngắm cái lồng chim khuyển của Thúy phóng lia lịa. Rồi Côn chuồn mát. Chẳng hiểu có con chim nào trúng phi tiêu của Côn không. Qua con phố nhà Thúy, Côn cầm đầu chạy tới nhà ông Đốc. Nó đứng bên đây đường nhìn sang. Phố xá vắng hoe. Côn qua đường. Nó móc thanh kẹo cao su, nhai một chập. Rồi mon men tiến gần cổng nhà Hội. Nó vớ cục gạch non, viết vào cổng sắt sơn xanh Hội *ừ cút* và nhả kẹo, gắn chặt lấy cái nút chuông điện. Chuông kêu âm ỹ không dứt. Côn hả giận, co chân chạy biến. Nó đã trả thù cho Vũ cái tội con nhà Hội dám mách Thúy là Vũ «thỏ» cái lồng chim khuyển của nó hồi năm ngoái.

bảy

Nước lũ về đồng bằng sớm quá. Giồng sông Trà Lý ngàu đỏ phù sa. Nước chảy phẳng phẳng. Đứng trên cầu Bo nghe tiếng nước xoáy dưới gầm, sọ lăm. Nước bị chân cầu cản, xiết mạnh, chắc là xi măng cốt sắt sẽ mòn vẹt. Bây giờ đang mùa đi. Khi những cây vải bị hái hết trái,

họ hàng nhà tu hú kéo nhau lên rừng để hè sau lại rủ xuống miền xuôi, kêu nhớ thương giữa trưa nắng cho thời gian dài ra và không gian tĩnh mịch thêm. Năm nay mất mùa nhãn thành thử nước lũ dâng cao, dân tỉnh lỵ không lo lắng mấy. Cứ bảo nhiều thì chẳng ngại lụt. Những trận bão vừa qua thật lớn, làm trốc cả gốc cây, tung nóc nhà. Hoa quả rụng cơ man. Nhưng ồi làng Bo vẫn còn nhiều.

Ồi làng Bo ngon nổi tiếng. Ngon như lê. Cùi dày, chỉ có một tí ruột, ăn ròn ròn là. Người Phủ Lý, Nam Định phải sang tận Thái Bình xin giống ồi Bo. Có lẽ, làng Bo nhờ ồi ngon mà cây cầu thơ mộng bắc ngang sông Trà Lý được đặt tên là cầu Bo chẳng? Côn và Luyến đứng trên cầu nhìn giồng nước cuốn. Con đê chạy dài xuống cống Đâu vắng hoe. Bến tắm chả còn nhộn nhịp nữa. Luyến nghĩ tới bè chuối năm ngoái, hồi Vũ chưa lên Hà Nội. Nó vỗ vai Côn :

— Giờ mà có bè chuối, mày nhỉ? Đếch cần chèo, cứ ngồi trên bè cho nước nó chở mình đi. Nháy mắt là đến cống Đâu.

Côn không muốn nghĩ tới bè chuối, cống Đâu. Một lần, dưới gốc cây soan tây trong sân

Thăng Côn là cuốn thứ hai sau Thăng Vũ trong bộ truyện dài Về Buồn Tỉnh Lỵ gồm sáu cuốn.

trường, Vũ đã nói với Côn chuyện bỏ nhà đi giang hồ «*lấy trăng gió làm nhà nước mây làm bạn*» y hết mấy thằng hiệp sĩ Tàu. Nó đang nghĩ chuyện giang hồ. Côn chán thị xã Thái Bình, chán trường học, chán nô đùa, nghịch ngợm rồi. Nó thích đi xa, đi thật xa. Vì, hôm qua, Côn vác xe đạp đến nhà Thúy «*biểu diễn*» xiếc Tạ Duy Hiền để làm hòa với Thúy đã bị Thúy chế nhạo : «*Xiếc này là xiếc Việt Nam, Xiếc đi xe đạp rách tan cả quần*». Côn xấu hổ quá, biến mất. Con «*bà cô*» Thúy danh đá làm sao! Côn muốn nó hóa thành con quạ như, có lần, Vũ đã muốn Thúy hóa thành con nhặng. Thúy hóa thành con quạ thì sẽ khổ lắm. Ai cũng ghét quạ. Quạ chả được cái tích sự gì. Tiếng kêu của nó nghe sợ. Con Thúy đã chế nhạo Côn bằng tiếng kêu của con quạ.

— Mày nhỉ ?

Luyến tưởng Côn thích cái bè chuối thả trên giồng nước lũ của nó, vội vàng ba hoa :

— Bè trôi nhanh hơn ca nô. Tao thêm ăn canh bánh đa ở nhà bà lang Tặng ghé đi ấy.

Côn lắc đầu :

— Chán chết.

Luyến cười :

— Chỉ nói phét. Mà « chén » canh bánh đa, chuyên môn đòi thêm nước màu. Ăn ba bát một lúc mà bảo chán.

— Ủ, hôm nay tao chán canh bánh đa.

— Thế mà thích gì ?

— Ông thích phiếu lưu, mạo hiểm.

— Như con đẻ mèn hở, Côn ?

— Ủ.

— Rồi tiền đâu ăn cơm, may quần áo ?

Côn nhắc lại lời thằng Vũ đã nói với nó :

— Mà ngu quá, Luyến a ! Bọn hiệp sĩ Tàu có thằng nào mang tiền đi giang hồ đâu ?

Nó nói thêm :

— Thằng Vũ hồi giang hồ cống Đậu chỉ sống bằng chim sẻ rán và táo tàu của bác nó.

Luyến nghe bùi tai. Đôi mắt nó vừa mở rộng một chân trời quyen rũ. Luyến nắm lấy cái chạc súng cao su đeo lưng lẳng trước ngực :

— Ông bắn chim, bắn gà, bắn ổi, bắn bông ăn trừ cơm.

Một mảng bèo tây lênh bênh trôi dưới nước. Luyến gỡ súng, lắp viên đạn sỏi, « tia » một phát.

— Mà thấy chưa, ông bắn vẫn « kèn ».

Côn nhìn Luyến :

— Đi giang hồ phải ghét tụi con gái. Mà ghét tụi con gái không ?

Luyến bĩu môi :

— Tao thêm vào chơi với con gái. Hôm nọ mà không can, tao đã « tia » chết hết chim của con bà cô Thúy.

Côn khoe :

— Ông phóng phi tiêu chết hết chim của con nhà Hội rồi.

Nhưng Côn không muốn nói đến con Thúy nữa. Nó không muốn Luyến ghét con Thúy. Nó muốn một mình nó ghét con Thúy thôi. Côn lảng chuyện :

— Tao với mày lên Hà nội nhá ?

— Xa quá.

— Đi bằng ô tô thì xa cái « khổ » gì !

— Mà có tiền mua vé chứ ?

— Ông đi « boong ». Tao quen với thằng ét xe Con Voi của ông tài Định. Tụi mình lên Hà Nội, con nhà Vũ sẽ phục lác mắt. Thằng Vũ mới viết thư cho tao.

— Nó nói gì ?

— Nó bảo nó theo thằng anh họ nó học trường Bưởi, đi bơi ở Nghi Tàm.

— Tao muốn biết Nghi Tàm quá.

— Nó bảo anh em nó ăn cấp ổi ở Nghi Tàm. Nó còn khoe bơi thuyền ở hồ Tây. Sướng ghê.

Luyến nao nức chuyện Hà nội. Chỉ cần có thằng Vũ, có bơi lội và ăn cấp ổi là đủ làm Luyến nổi máu giang hồ rồi.

— Thằng Vũ còn kể những gì nữa ?

Côn đập khế nắm tay xuống thành cầu :

— Ái chà, nó đi xe điện trốn thuế, ăn bánh tôm ở Cồ Ngr, nghịch ngợm ở Voi Phục và trêu hồ ở vườn Bách Thú.

Luyến dậm chân thỉnh thoảng :

— Giới ơi, ông thích « tia » khỉ ở vườn Bách Thú quá. Thầy mình, tuần trước, kể chuyện vườn Bách Thú ở Hà nội có cả gấu.

Hà nội bỗng trở thành một giấc mơ, một cái đích phưu lưu của hai đứa bé tỉnh lý. Hà Nội, trong trí tưởng tượng của thằng Luyến, thật tuyệt vời. Nó nhiều trò chơi khác xa Thái Bình. Luyến thêm những trò chơi khác lạ hơn là đá bóng, kết bè qua sông Trà Lý, đánh nhau với bọn nhãi trường Tàu, bắn chim sẻ. Nó mơ bắn hổ, bắn gấu ở vườn Bách Thú Hà Nội cơ.

Mỗi ngày, dường như, tỉnh lý không còn thích hợp với chúng nó nữa. Khung cảnh cũ chật hẹp và tẻ nhạt khiến những đứa bé xa dần. Như một cơn gió xuân len lén về một đêm nào đó cuối mùa đông. Chẳng ai biết cả. Rồi mùa xuân sang cho cây cối đâm chồi, nảy lộc. Sự hồn nhiên đã bước một chân khỏi ngưỡng cửa tâm hồn Luyến. Nhưng nó đâu có hay. Ngay tỉnh lý cũng đang thay đổi hướng hồ người tỉnh lý. Nghe đâu đây có tiếng cựa quậy, chuyển mình. Tiếng cựa quậy, Côn, Luyến, Lộc, Long, Vọng không hề nghe thấy. Nhưng chắc chắn thầy giáo Đàn đã nghe thấy, nghe rõ kể từ ngày lính Nhật sang Thái Bình.

(kỳ sau tiếp)

Lừa tuổi thích ô mai

Quỳnh đưa tay vén tóc :

— Cô Lan chắc buồn.

Tôi nói :

— Tao cũng buồn. Nhưng phải nén nỗi buồn lại. Sau những dạ vũ, chắc còn nhiều gió độc hơn. Và chúng mình không còn hồn nhiên để ngậm ô mai nữa. Ô mai sẽ không tầm cam thảo đâu mà sẽ chua ê và mặn chát. Cô Lan muốn bắt chước Chế Lan Viên, cô sẽ thất bại.

Quỳnh tròn mắt :

— Chế Lan Viên đã làm gì ?

Tôi cười, nụ cười chắc không tươi sáng ;

— Chế Lan Viên ghét mùa xuân. Ông ta nghiêng rằng «*Tôi có chờ đâu có đợi đâu. Mang chi xuân lại gọi thêm sầu* ». Và ông ta đòi góp tất cả những chiếc lá vàng lại, đắp tường ngăn cản mùa xuân sang. Cô Lan đã muốn góp những mộng ước bình thản của chúng mình để ngăn cản gió độc Tây phương.

Quỳnh chép miệng :

— Tôi nghiệp cô. Cô chỉ là một con én. Chúng ta sẽ học tú, sẽ thi đậu, sẽ học nữa hay thôi học, sẽ đi làm. Và cuộc sống buồn thảm nối tiếp. Chúng ta không được tham gia vào đời sống ngay từ khi còn ở trường. Họạ chẳng là tham gia các dạ vũ. Sinh viên cũng chỉ biết làm đến thế.

Tôi xoa tay :

— Vậy thì tôi nghiệp cho cả một thế hệ.

Tôi bỗng tiêng tiếc những ngày mặc đồng phục xanh rương đi học quân sự. Ít ra những ngày đó, tâm mắt tôi còn được nhìn những gì khác hơn những gì nhìn ở trường học, ở gia đình. Tôi đâm ra khó tính :

— Thôi, để người khác dạ vũ, bọn mình tiếp tục ái mộ nhà văn, nhà thơ. Để giải trí.

Quỳnh phá lên cười. Tôi hỏi :

— Sao mà cười?

(kỳ sau tiếp)

Nếu em biết hôm qua mưa rất nhỏ
Lá không vàng đủ nghĩa của nhớ thương
Mùa thu đó vẫn nồng như hơi thở
Vẫn men cay đờ đẫn một loài hương

Đường buổi sáng em đi nhiều mây trắng
Có chim khuyen trên ô cửa buồn phiền
Áo nhẹ tênh mà hồn tôi vừa nặng
Bóng cây dài đờ xướng cũng chao nghiêng

Nghe một chút hồn tôi trên mái tóc
Thoáng em cười hạt cát cũng reo vui
Cũng là thơ chép đầy trang sách học
Cũng là buồn thả ngược đỉnh mây trời

Dù nhẹ bước em cũng đừng dẫm lá
Lá sẽ đau và tôi cũng sẽ đau
Dù đằng kia chuông nhà trường rộn rã
Tôi van em, xin chờ bước đi mau

Em hãy chậm, một lần, nghe tôi nói
Giữa thời gian đang đọng gió đang căng
Lời ngọt lịm như mật ong còn mới
Ý ngày ngộ hơn cảnh trở búp măng

Tôi đứng đó ngắm con đường xanh biếc
Nghe sau lưng mát rượi bóng thu về
Và trước mặt sọi nắng vàng tha thiết
Bỏ theo em sàu chín rã cơn mê

Nếu em biết lòng bùi như củ đậu
Có em đi râm mát ánh mặt trời
Trọn một buổi đứng nghe mình tự thú
Tình xôn xao trên những ngón tay người

TỪ KỂ TƯỜNG • HÔM QUA

VUA DIÊM VƯƠNG THỨ MẤY?

• ĐẶNG VĂN HẬU

Bài này để trả lời nốt mấy em, rồi kỳ sau sẽ nói tiếp theo về truyện «thời thời gian.»

Em TRẦN PHÁT HƯƠNG, 22 Ngô Quyền, Long An — thư thứ 2, ngày 21-7. —

HỎI 1: *Chuyển động có liên tục không? Theo cháu hiểu thì con người đã cố gắng chia cắt linh cách «liên tục» thành nhiều đơn vị cực nhỏ, để quan sát sự chuyển động liên tục của chuyển động. Đã gọi là «liên tục» mà còn ngắt ra được thì còn gì là liên tục?*

ĐÁP: Đây là một câu hỏi thuộc lãnh vực khoa học bằng thuần (les sciences pures) mà các nhà bác học thường tự đặt ra, mỗi khi đi vào lãnh vực tìm hiểu nguyên nhân của đời sống, của vũ trụ — tức là đến chỗ khoa học lẫn lộn với triết học.

«Chuyển động có liên tục không?» thật ra là một câu hỏi ngược. Đáng lẽ em phải hỏi: «Có sự chuyển động liên tục không?» — Câu trả lời sẽ rất quan trọng, vì nếu có, người ta có thể chấp nhận rằng vũ trụ và đời sống KHÔNG có nguyên nhân tận cùng. Nếu câu trả lời là không, thì tất cả mọi chuyển động, kể cả sự chuyển động của các giải thiên hà (galaxies) hay của các nguyên tử, đều phải có một chỗ tận cùng (khi sự chuyển động chấm dứt) và, do đó, phải có một chỗ bắt đầu — nếu câu trả lời «có» thì thuyết Luàn Hồi «vô thủy vô chung» — không có bắt đầu và không có tận cùng — sẽ trở thành sai lầm.

Đến đây, chắc em đã đoán được câu trả lời: — Không biết. Không biết, trong nguyên tử, vì mới đây, nhà bác học Oppenheimer viết cuốn La Science et le Bon Sens, cho biết rằng trong khi quan sát các vi-ti phân-tử, vào loại mu, theta., ông ta thấy chúng ở một trạng thái rất lạ: «không thể gọi là đứng yên mà cũng không thể nói là chuyển động».

Em có hiểu thế nào là «không đứng yên mà cũng không chuyển động» không? Riêng phần người viết bài thì hàng! (Trong nguyên tử còn thế, trong càn khôn sẽ thế nào!)

EM CHÚ Ý: sự chuyển động ở đây là sự chuyển động tuyệt đối (le mouvement absolu), không phải là sự chuyển động vật lý (le mouvement physique).

Vi dụ về sự chuyển động tuyệt đối: sự chuyển động của đời sống (từ nhỏ đến già), và, nếu có thể nói như vậy, của thời gian. Có câu chuyện thú vị là chuyện người ta định cắt thời gian thành từng đoạn càng ngày càng ngắn, khi nào tách rời được (isoler) đoạn thời-gian-ngắn-nhất ra khỏi dòng thời gian, người ta sẽ có một «đơn vị thời gian» — và, sau khi nắm được đơn-vị-thời-gian, người ta sẽ chi phối được thời gian, nghĩa là bắt nó chạy nhanh hơn hay đứng hẳn lại.

Còn sự chuyển động vật lý là hiện tượng mà mắt người trông thấy, hoặc chứng nghiệm được (ví dụ: sự chuyển động của chiếc xe hơi, của người đi đường). Muốn cho rõ, chúng ta có thể nói sức chuyển động tuyệt đối *chuyên chở* các vật thể, khiến cho chúng ta biết chung quanh mình có sự chuyển động. Tuy nhiên, sự giải thích này chưa có bảo đảm chính thức đâu đấy: nó còn nằm trong lý thuyết của tôi, về nguyên nhân của vũ trụ và đời sống.

HỎI 2: *Trong công thức $e = mc^2$, nếu đã cho c là vận tốc của ánh sáng thì ít nhất ánh sáng lúc nào cũng có một tỉ chút về sự vận chuyển, chớ sao lại $c = 0$ được?*

ĐÁP: Có phải em định nói đến nghịch lý «con rùa và Achille» phải không? Nếu phải, em áp dụng sai. Khoảng cách giữa con rùa và Achille được ví dụ như đã có, hiện có, và sẽ còn mãi, mặc dù nó nhỏ dần đi, nhưng nhỏ đến đâu vẫn còn khoảng cách. Kết luận: Achille không đuổi kịp con rùa. Đây là một lý toán học nhưng chính là một tiền đề triết học.

Trường hợp ví dụ của tôi là trường hợp thực nghiệm. Công thức $e = mc^2$ chỉ được áp dụng vào thực tế khi nào có một phản ứng hạt nhân, tự do hay có kiểm soát. Khi chưa có phản ứng thì e , ngưng đọng, và mc^2 cũng không có tác dụng gì. Vi như chiếc xe hơi chưa chạy vậy mà!

(Đành rằng trên thực tế, hễ có ánh sáng là ánh sáng có chuyển động, cũng như cuộc đời của một người cũng biến động không ngừng. Nhưng nếu một nhà văn viết: «Trong giây phút, vũ trụ như đứng yên, đời sống như chết lịm» thì không phải đã có những sự kiện đó thật sự, mà đó chỉ là một biểu tượng để diễn tả một trạng thái của tâm hồn mà thôi.)

EM CHÚ Ý : Tôi đã cố gắng trả lời những điều em hỏi rồi. Bây giờ tôi muốn em vui lòng nhận một lời phê bình : em thắc mắc làm gì về những điều quá xa xôi đó ? Tôi đồng ý rằng thích khoa học, toán học là một điều tốt, nhưng em nên bắt đầu từ nơi bắt đầu : em hãy đọc đoạn trả lời em Quyên dưới đây.

Rất có thể em hỏi người lớn, hay đọc trong một vài tài liệu « đánh đố » nào đó, và bây giờ đố lại người viết bài, xem có biết hay không. Nếu sự thật như thế thì rất đáng tiếc. Không phải vì tôi buồn em đâu : tôi vốn là người tự học, không có bằng cấp gì ráo, nên gặp câu hỏi nào khó, tôi có thể hỏi người có học, hoặc nhận chịu không trả lời được. Đáng tiếc là em hiểu lầm tác dụng của sự học : học để làm vui, làm lợi cho mình. Sự đánh đố khó quá, khiến cho người khác chịu thua và mình được thắng, là cách thức tốt nhất để mất bạn, thêm thù, và mang tiếng kiêu ngạo, khoe khoang đấy em ạ.

Em LÊ NGỌC QUYÊN, Phan đình Phùng Sài Gòn, thư ngày 24-8:

HỎI 1 : *Cháu thấy thầy Hồ Liên Biện có ý bênh vực mấy chị học trường Kiến Thiết trong buổi « Đố vui để học » vừa qua. Bác có nghĩ thế không ? Nếu có, thầy Biện đúng hay sai ? Câu trả lời về 2 hành tinh gần và xa Địa cầu nhất đúng hay sai ?*

ĐÁP : Có. Nhất là lúc thầy Biện bênh vực đội A trước khi hỏi ý kiến ban giám khảo. Người ta có thể cho là thầy có ý ảnh hưởng đến ban giám khảo, nếu không phải thầy muốn cho các em trong đội A thấy rõ sự bênh vực của thầy (Sự bênh vực cũng sai : khi một đội xin trả lời trước là đã chiếm cái lợi giành lấy cả số điểm, nếu đáp đúng ; còn nếu đáp sai, tất nhiên đội sau có nhiều triển vọng được cả số điểm, vì phần lớn câu hỏi đều có câu trả lời « có » hay « không ».) Tất nhiên là thầy Biện không đúng. Nhưng các em không nên quá khe khắt, và đừng quên đó chỉ là một cuộc « đố vui để học » — riêng phần tôi, tôi luôn luôn chống lại cách đặt giải thưởng bằng tiền mặt, khiến cho sau cuộc đua, những em bị thua hay phải chịu những hậu quả không được « vui » chút nào. Đặc biệt, cái lối tặng mấy gói bột giặt, mấy cuốn sách không-nghe-nói-đến-bao-giờ, thật là một lối quảng cáo rẻ tiền cho mấy nhà sản xuất ế hàng.

Hành tinh gần Địa cầu nhất đúng là Kim tinh (Vénus), nhưng hành tinh xa nhất, hành tinh thứ 9 kể từ Mặt Trời, là Diêm Vương tinh, chứ không phải là Hải Vương tinh (không phải là Thủy Vương tinh, vì Neptune là thần biển — dieu des mers), vì đó là hành tinh Pluton, mà Pluton là vua Địa ngục — theo thần thoại Hy Lạp. Hải Vương tinh là hành tinh thứ 8.

HỎI 3 : *Thế nào là tinh thần toán học ? Thế nào là tinh thần khoa học ?*

ĐÁP : Tinh thần khoa học, cách đây ít lâu, là tinh thần thực nghiệm. Thấy gì có thật, nhìn thấy, sờ mó thấy, mới tin là có thật. Nhưng gần đây, chính khoa học thực nghiệm, và cả kỹ thuật, cũng đi vào lãnh

vực trừu tượng, nên mấy chữ « tinh thần khoa học » không có ý nghĩa rõ rệt nữa, trừ phi em chấp nhận quan niệm mác xít khoa học là duy vật, và tinh thần khoa học là tinh thần biện chứng.

Do một đường lối khác, những người tự do cũng đi tới mục tiêu trong tự, bằng cách đổi « tinh thần khoa học » thành « tinh thần toán học ». Em muốn hiểu, hãy nghĩ đến việc làm một bài toán. Người học trò giỏi toán luôn luôn đọc kỹ đề tài, nhận định chính xác về câu hỏi, rồi mới tìm đầu mối để phăng lần từ đề tài đến câu hỏi. Công việc làm một bài toán, như vậy, chính là một công việc lý luận một cách có đầu đuôi.

Áp dụng vào cuộc đời, tinh thần toán học có tác dụng giữ cho tinh thần của chúng ta bình tĩnh, sáng suốt. Ví dụ nghe tin có một binh sĩ Mỹ giết chết một cao bồi người Việt, một người làm ở sở Mỹ và thường bị mắng mỏ, hành phạt, sẽ nguyên rửa người Mỹ đó, và nguyên rửa luôn cả quân đội, chính phủ, cả nước Mỹ — rất có thể còn chống luôn cả chính phủ vì liên kết với Mỹ. Trái lại, một người buồn bán với Mỹ và kiếm được nhiều tiền, nhờ gặp những khách hàng tử tế, sẽ cho rằng cao bồi mà bị giết là đáng kiếp, và rất có thể sẽ phỏng đoán thêm rằng anh cao bồi định cướp giạt nên mới bị giết — nếu không phải chính y là Việt Cộng !

Cả 2 thái độ đều sai. Nếu có tinh thần toán học, em sẽ « đặt câu hỏi » trước khi kết luận : bị giết ở đâu, vào giờ nào, bằng gì, có những ai trông thấy và họ khai báo ra sao với nhà chức trách... Nếu có đủ dữ kiện, em sẽ kết luận. Nếu không đủ dữ kiện, em sẽ bỏ qua câu chuyện đó, cũng như em đã bỏ qua những câu chuyện khác, dù to lớn quan trọng đến đâu, nếu em không thu thập được đầy đủ dữ kiện để lý luận và kết luận.

Cái lợi rõ rệt của tinh thần toán học là em không dễ nghe những tin đồn nhảm nhí, và không loan truyền tin đó đến người khác. Em sẽ đỡ hoang mang, và nếu em tập được có tinh thần đó lâu ngày, thì em sẽ tránh sự làm việc hấp tấp, và sẽ không mắc phải những lỗi nặng nề (chắc chắn lúc đầu, em thường băn khoăn không biết mọi người có hiểu cho rằng em thận trọng, hay lại cho là em chậm chạp, dằn dặt. Sự băn khoăn đó chỉ có lý một phần thôi, vì nếu có tinh thần toán học, em không thiếu gì dịp tốt để tỏ rằng em không vội phát biểu ý kiến không phải vì em thiếu nhanh trí, mà vì em còn thu xếp ý nghĩ cho thuận luận lý. Rồi, sau đó, em sẽ được coi là người « giỏi », và chữ « giỏi » ấy, dù em cố đồ đạt cao hay không, sẽ không bao giờ bỏ rơi em cả.

EM CHÚ Ý : Mặc dù « tinh thần khoa học » đã được giải thích không phải là « tinh thần toán học », và tinh thần toán học không nhất định chỉ là tinh thần biện chứng duy vật không thôi — một đẳng cứ phải duy vật mới chấp nhận, một đẳng hệ không đủ dữ kiện thì chỉ không kết luận mà thôi, nghĩa là không chấp nhận, không phủ nhận mà chờ đợi (chờ có thêm dữ kiện), nói tóm lại là có trí thông minh sắc bén mà vững vàng, sâu xa mà khiêm tốn. ●●●

● **BƯƠM BƯƠM (?)**.— Tại cháu không chịu đọc báo ngày đây chứ đâu phải tại chú. Đã quảng cáo ồn ào trên sáu, bảy nhật báo mà cháu bảo chú không quảng cáo nên cháu không biết thì tội cho chú quá. Ừ, chú sẽ trở về và ở mãi với các cháu.

● **ĐÀO THỊ PHƯƠNG LY** (Gia Định).— Nhật Tiến trên ba mươi tuổi, một vợ và chừng... mười búp bê. Đề chú sẽ hỏi giùm cháu đoạn văn ấy trích trong tác phẩm nào của Nhật Tiến. Ghi tên cháu và Đào thị Nguyên vào sổ gia đình rồi.

● **TRẦN NGỌC CHI** (Kiến Phong).— Vì anh nghèo nên không đủ tiền in số 1 thật nhiều, em ạ! Anh vui vì cái « tin mừng » em báo lắm đó. À, tại du đãng hết hấp dẫn rồi nên anh không viết nữa. Còn một cuốn *Đảo Lưu Đày*, có dịp anh sẽ xuất bản.

● **NGUYỄN THIÊN HƯƠNG** (Quy Nhơn).— Chưa thể tặng trang lúc này được. Tặng trang phải tặng tiền. Mà tặng tiền thì...khó nói quá. Với số trang hiện nay, tòa soạn đã « hoa mắt ». Cháu đồng ý là báo mình in đẹp, sáng sủa chứ? In đẹp nên tốn lắm đó. Thôi, chịu khó đọc... dè vậy, cháu nhé!

● **KIM HOANH** (Sài Gòn).— Bút hiệu cháu chọn là tên một công chúa. Huyền Trân công chúa ấy mà. Ghi tên cháu vào sổ gia đình rồi. Yên chí sẽ có một bộ Tuổi Ngọc từ 1 đến 10.

● **HOÀNG THÚY HƯƠNG** (KBC 3300).— Chưa mất hẳn đâu, nó còn lảng vảng ở tâm hồn bạn đó. Mãi bây giờ mới làm Tuổi Ngọc vì bây giờ mới có điều kiện. Chúc vui mạnh trên bước đường chinh chiến.

● **HG. ANH** (KBC 4600).— Còn đây như gửi đến bạn là một vấn đề. Rất cảm ơn những lời khen tặng. Không thể in chữ romain 6 được. Tôi thấy

như thư bạn viết, bạn đâu có già. Trái tim không già và ta có thể bảo nó đừng già, bạn ạ! Bạn bảo dịch giả ấy tới gặp tôi đi, mỗi buổi chiều tại Tuổi Ngọc.

● **LÊ THỊ KIM ANH** (Đà Nẵng).— Cảm ơn cháu nhiều. Nhưng mà chưa thể tặng trang được. Đợi một ngày đẹp trời, cháu nhé!

● **HOÀNG CÚC** (Cần Thơ).— Vì cháu đọc Tuổi Ngọc nên những câu hỏi của cháu kể như được trả lời gọn « xong rồi ». Chú chưa có huy chương, biết thưởng cháu bằng gì đây?

● **TUYẾT TRINH** (Tân Định).— Cháu hỏi Ngọc Mến đi, chị Ngọc sẽ giúp cháu điều đó. Theo ý chú, cháu ngoan ngoãn thế, Phật sẽ độ trì cho cháu. Và ước nguyện của cháu sẽ thành.

các em nhớ nhé

Viết thư cho Tuổi Ngọc, ghi tên, họ, bút hiệu rõ ràng, rồi hãy ký loạn xà ngầu hay vẽ rồng vẽ phượng. Nhớ thế. Thư nào đoán mãi không ra tên, Tuổi Ngọc không trả lời.

Bài viết cho Tuổi Ngọc viết trên một mặt giấy. Viết ngắn thôi. Đã gửi về Tuổi Ngọc đừng gửi cho báo khác. Và nên thương Tuổi Ngọc, chớ đòi trả lại bản thảo. Thư bảo đảm đề tên Vũ Mộng Long. Nếu đề tên Duyên Anh, bưu điện sẽ hoàn lại thư đó.

● **LÊ VĂN KIỆM** (Đà Nẵng).— Cháu nên viết một bức thư tương tự như viết cho chú và gửi cho ông Tổng trưởng Văn hóa Giáo dục coi chơi.

May ra ông ấy cứu rồi được thiếu niên. Chú chú, sức mấy. Chú chỉ bỏ được từng tác thiện chi còm trên Tuổi Ngọc. Mến cháu.

● **THÙY LINH** (Sài Gòn).— Mãi mãi kêu anh như vậy dù ở nhật báo hay tuần báo, em nhé! Anh bói sai hết rồi, đừng bắt anh bói nữa.

● **VŨ KHẮC TẾ** (Quảng Tín).— Cứ mong đi, rồi em sẽ được vừa lòng. Mến em.

● **ĐAN ĐAN** (Vĩnh Bình).— Khen vừa vừa thôi, khen quá chú sẽ bị mắng mỏ bây giờ.

● **CÁI NGUYỆT** (Đà Nẵng).— Thôi mà, cho anh khát đi. Rồi sẽ không có Cuội nữa vì Cuội đã bị Apollo 11 đuổi lên Hỏa tinh rồi, em ạ!

● **KHÁNH TUYỀN** (Nha Trang).— Không phải con gái đâu vì anh ấy chính là chú Duyên Anh của cháu đó. Ghi tên cháu rồi. Xe lam làm cho Tuổi Ngọc sống vững, cháu ạ!

● **MỘT NHÓM NỮ SINH** (Thủ Thừa).— Việc đó dễ, chú sẽ xin sách của các nhà văn chú quen để góp vào thư viện trường các cháu. Rồi có thể lên Sài Gòn «khuan» về được không?

● **THƯƠNG THƯƠNG** (Phương Định).— Muốn nghe chuyện ngoài Bắc, cháu chờ chú viết xong *Quê Nhà Tôi*, cháu nhé!

● **HẢI TẦN** (Nha Trang).— Chú gạt đầu rồi. Đã nhận đủ bài của cháu. Chừng đó nhớ đừng báo tin, hãy bắt chước anh chàng Điệp, mua gói đậu đỏ gửi vào cho chú nhé! Biết sự tích này không? Trong *Tắt lửa lòng* của Nguyễn Công Hoan anh chàng Điệp thi đậu, anh chàng mua gói đỗ, về làng, qua cửa nhà cô Lan, quẳng gói đỗ vào thay vì khoe âm ỹ: Ta đã đậu tú tài!

● **HẠ TRẮNG** (Sài Gòn).— Không nên nói dối với tuổi thơ, em hiểu

một bài tính đố

Đề thử « tinh thần toán học » của bạn

Có 6 anh em (hay chị em):

- Anh hơn Bích 3 tuổi
- Em bằng tuổi Chương cộng thêm 1 phần 3
- Đoan 26 tuổi là áp út
- Nếu lấy con số cuối trong số tuổi cộng với tuổi của Chương thì Chương bằng tuổi Bích
- Khi Bích bằng tuổi Dung thì Anh bằng tuổi Em

Biết rằng trong 6 người có 2 người đã tới tuổi ba mươi. Xin cho biết tuổi của mỗi người.

Chú ý: Bài tính đố này, ở bất cứ tuổi nào, nếu chịu khó một chút, cũng làm được. Tuy nhiên vấn đề quan trọng là làm thế nào cho nhanh và gọn. Bạn hãy gửi bài giải đáp về Tuổi Ngọc, 3 bạn tác giả những lời giải rõ và gọn hơn cả, sẽ được tặng một cuốn trong tủ sách Duyên Anh, với đề tặng của tác giả.

chưa? Vì thế, anh đã nói thật. Những buổi chiều như chiều nay (thứ bảy 23-8) anh ngồi cời trăn trên cái gác xép của nhà in, vừa trả lời thư bạn đọc vừa chờ sửa khuôn báo — trong khi, Lê Lợi vui vẻ lăm, lũ nhóc nhà anh cũng đòi xi nê và sờ thú hay đi bơi chứ bộ — em thấy Tuổi Ngọc « có một cái gì là lạ em không nghĩ ra », chính là sự làm việc cô đơn của anh đó. Anh không tả oán đâu nhưng anh đang thích làm việc, làm công việc người khác chê là « con nít » không thêm làm. Hãy chúc anh đừng chán nản, em nhé!

● HỒNG LOAN (?).— Ui trời, có gì khó khăn đâu mà em tưởng khó khăn như đường lên Hỏa Tinh vậy? Anh ghi tên em vào sổ gia đình đây nè...

● M 16 (Sài Gòn).— Em trai anh luận về 8+8 hay quá ta. Em Đồi Tằm của anh. Và con trai thì ví như M 16. Vậy anh để em là M 16 nhé! Cho anh gửi lời kính thăm ba em.

Lên thang cuốn, đi thẳng, rẽ trái. Thấy Chương còm dặt sủng cao su leo cây, đó là quán چاپ pho của anh.

● THUY ANH (Sài Gòn).— Thăng Côn nó có mặt từ 4 giờ chiều mỗi ngày. Chứa nhật thì từ 10 giờ sáng. Chú nhận cháu làm búp bê rồi đó. Tha hồ nhõng nhẽo nhé!

● MAI THUY VÂN (Gia Định).— Sẽ đăng Thăng Côn thật dài khi Giờ ra chơi chấm dứt.

● LAM THẠCH (Sài Gòn).— In tám trang offset mới chỉ là dự định, em ạ! Nhưng thế nào cũng tiến tới. Sự bản khoăn của anh là vẫn in tám trang offset và vẫn chỉ để giá hai mươi đồng mà không... gục ngã. Những người vẽ ở Tuổi Ngọc là các anh Đình Tiến Luyện, Ngọc Dũng, Đình Hiền...

● PHẠM NGỌC HOA (Sài Gòn).— Buổi sáng chủ nhật, khoảng mười giờ, cháu đến thương xá Tam Đa (Crystal Palace) đường Nguyễn Trung Trực, lên lầu I tới quán sách Duyên Anh số 75, hỏi Thăng Côn, cháu sẽ có những cuốn đó.

● TÚY HOA (Long An).— Vì cháu tin tưởng Tuổi Ngọc nên bỏn phận của chú là không thể để mất niềm tin của cháu.

● LÂM NGÂN (Đà Lạt).— Anh đã nói rồi, trót lỡ in khổ này, không thể làm nhỏ hơn, em ạ!

● LÂM THỊ CHIỀU (Kiên Giang).— Cho chú gửi lời cảm ơn cô giáo của cháu, cháu nhé! Cháu yên chí, cháu sẽ có Bộ I Tuổi Ngọc từ số 1 đến số 10, bìa đóng gáy... da vàng hoàng. Cháu nên đi học thêm sinh ngữ đó.

● NGUYỄN ĐƯƠNG (Hội An).— Hơn em những 11 tuổi, vậy là anh của em nhé! Anh sẽ đọc bài của em và sẽ sửa nếu như được chọn đăng.

● NGUYỄN VĨ THÔNG (Qui Nhơn).— Em sẽ được bé bỏng mãi. Và đó là hạnh phúc nhất của đời người.

● THÁI CÔNG HẦU (Châu Đốc).— Chưa thể đăng bài ở trang bìa cuối được, vì báo còn nghèo, em ạ! Hai trang bìa trong anh cũng để trống đó. In bài thì tốn thêm tiền. Tốn thêm tiền thì phải tăng giá báo. Mà tăng giá báo thì anh không muốn tí ti ông cụ nào. Em cứ viết những bài ngắn ngắn đi.

● NẮNG THỦY TINH (Qui Nhơn).— Hãy viết cho chú khi cháu không muốn viết cho ai vì ngại ngân. Hãy đại dốt như thế mãi để được bé nhỏ hoài và được thương yêu suốt đời.

● TRẦN NGUYỄN (Nhà Bè).— Được rồi đây này, vì anh đang trả lời em. Người ta chỉ biết thương yêu quê hương khi quê hương mình đau khổ hay khi mình xa quê hương. Quê hương chúng ta đang đau khổ và chúng ta đang thương yêu, sót sa cho quê hương chúng ta. Em đã đến xem *cái lỗ mũi* của anh rồi đấy à?

● NHÂN+THỦY (Sài Gòn).— Tiểu thuyết là sản phẩm của tưởng tượng mà. Không ngờ cô Lan của bạn Kim, Quỳnh lại giống cô Việt văn của hai em thế! Vậy ta nên « khen » tác giả một tí nhé! Họ ví « bà » ấy như Camus, Sartre thì tội nghiệp cho vong hồn Camus dưới suối vàng... Pháp quá xa, em ạ! Nhưng, ta nên tôn trọng quyền tự do của người khác chứ. Đồng ý không nào?

● THUY THẢO (Bình Dương).— Khi người lớn làm ta thất vọng, buồn phiền, ta thường thích sống với « con nít ». Ta muốn « ké » vào cái thế giới hồn nhiên đó. Tuổi Ngọc còn nhiều thiếu sót. Vì nó như một sân chơi trẻ con mà chưa có các trò chơi. Em khen quá đấy. Nhưng Tuổi Ngọc sẽ vui nhộn hơn để xứng đáng hưởng lời khen của em.

● NGUYỄN NHUNG (Quảng Ngãi).— Đừng đi thư sáu. Sáng thư sáu báo mới phát hành. Phải chiều thư bảy, Quảng Ngãi mới có Tuổi Ngọc. Được chứ, em đã là người của gia đình thương yêu rồi đó.

● DU DẠ YÊN (Sài Gòn).— Vẫn có chỗ dành riêng cho cháu viết đấy. Cháu đọc hẳn biết rồi chứ gì?

● VŨ MÀU XANH (Couvent des oiseaux).— Thi chủ ghi tên cháu vào sổ gia đình đây. Sức mảy mà chú dám bỏ Tuổi Ngọc, trừ phi các cháu bỏ con tàu Tuổi Ngọc bơ vơ trên đường rầy vì hết... củi.

● ĐẠT CẬN (Sài Gòn).— Cháu tếu số dzách! Và cháu nói đúng về ô mai Tân Định. Này nhé, Duyên Anh chỉ là bút hiệu. Bưu điện không cần biết bút hiệu. Gửi « măng đa » hay thư bảo đảm phải để tên cúng cơm của chú, bưu điện mới cho lãnh. Cháu hiểu chưa?

● MY NGÃ (Sàigòn).— My ngã mời thành Mỹ, chứ hỏi thì thành Mỹ và chả có nghĩa gì cả nếu nó đứng một mình. Chú trả lời cháu là cháu đã vô gia đình thương yêu. Thằng Côn không bao giờ trả thù con Thúy giùm thằng Vũ được. "Cháu biết sao chưa? Vì trời bắt con trai phải thua con gái suốt đời nếu đưa con trai ấy thân với đứa con gái."

● TRẦN THANH VÂN (NhaTrang).— Chú sẽ cố gắng cho đến khi hết cố gắng nổi. Nghĩa là đến khi vợ chú đăng cái cáo phó « Xin báo tin buồn mông xừ Duyên Anh đã ngòm ». Tòa soạn của chú, hiện nay, chỉ có cái bàn tròn trên cái gác xép. Do đó, chú không thể tiếp các bạn học được. Buồn ghê đi ấy.

● CỔ HOANG (Gia Định).— Đến số 9, bìa sau sẽ là cái quảng cáo của nhật báo Công Luận. Vậy em đừng trách anh nữa nhé !

● THÁI HUY VŨ (Sàigòn).— Độ 15-9, Thằng Vũ sẽ xuất hiện. Lần này nó « đẹp giai » hơn bốn lần trước. Em chờ nó đi. Em thương hai anh tí chứ, bắt anh trả lời tất cả thư đã viết cho anh, lấy đất đầu trả lời người khác ?

● CÚC VU (Sàigòn).— Em ghé lên lầu I số 75 thương xá Tam Đa đường Nguyễn Trung Trực, còn những số báo đó đấy. Anh có tới... ba chục bút hiệu lận. Không chừng ba mươi lăm bút hiệu. Nhưng em chỉ nên biết anh là Duyên Anh. Anh cũng chỉ thích anh được gọi và nhớ là Duyên Anh.

Em là Nguyễn Cao Cử của ngõ nghịch vui đùa tai ác nhưng em hiểu anh không ác cảm với em. Vì em ở trong gia đình thương yêu (vì anh bảo ai có tên trong trang Tuổi Ngọc là gia đình Tuổi Ngọc rồi. Nhớ).

Em đến với Tuổi Ngọc trong hẳn học, hẳn học để biết để đo sự hiện diện của mình. Em tiếc rằng em đã quơ đùa cả nắm và đã cố tình hiểu lầm anh. Một lần nữa em thành thật xin lỗi anh.

NGUYỄN CAO CỬ (Bình Định)

● HẰNG NGA (Đà Lạt).— Yên chi, em nhé ! Mục *Làm bếp* sẽ do một bà giáo sư... nấu nướng, tốt nghiệp ở *Cordon bleu* bên Paris đảm nhận. Anh đang chờ bà ấy nhận lời mời của anh đấy.

● BẢO NGỌC (Tỉnh lẻ).— Sẽ có truyện tranh và sẽ không bao giờ có những truyện nhảm nhí ở Tuổi Ngọc. Để ợt, chú « khai » đây : Năm nay chú vừa thôi tất ba mươi lăm ngọn nến, đã có một vợ (nếu vợ chú chết, chú sẽ làm con gà trống nuôi bầy con ngày ngày bởi đất kiếm sâu bọ) ba con. Gia đình chú cũng như gia đình cháu và gia đình mọi người. Như trời đất. Có mưa và nắng. Có nhiều ngày đẹp và thỉnh thoảng một ngày u ám. Nghĩa là, không có gì khác biệt giữa cuộc sống một người viết văn với người không làm nghề viết văn. Đời sống của chú bình thường. Chú mong được sống bình thường. Đôi khi, chú đã ồn ào. Nhưng rồi chú hối hận sự ồn ào do chú gây ra. Vì sự ồn ào thường làm phiền nhiều người.

● CÚC NGUYỆT (Nha Trang).— Vì chú mờ mắt, sửa Cúc thành Trúc. Thôi để chú xin lỗi cháu vậy. Đến số 11 sẽ đăng thêm hai trang *Thằng Côn* nữa. Cháu chờ đọc *Con Thúy*, *Thằng Khoa*, *Thằng Vọng* ở Tuổi Ngọc. Chú sẽ viết hết bộ truyện dài này. Viết xong thì, có thể, chú sẽ không còn viết văn nữa.

● HỮU ĐẠO (Quy Nhơn).— Anh nhận em vào gia đình thương yêu rồi. Vậy là... vô điều kiện nhé ! Vẫn nhận bài vở của bạn đọc. Em viết ngắn thôi.

● BÍCH HÀ (Sàigòn).— Ghi tên em đây này. Khởi thác mắc chưa nào ?

● LÊ VĂN NGHĨA (Chợ Lớn).— Ngọc Dũng ấy đó. Số 11, em sẽ được đọc truyện dài *Mặt trời nhỏ* gồm những ông mặt trời nhỏ con Dzũng Đakao, Chương còm, Bồn lừ, Hưng mập, Tư giải phóng... Đây là truyện của dân hủi của «chăm phần chăm».

● NGUYỄN VĂN RỤ (Tháp Bà).— Số nào chả có cô tích. Truyện thần tiên đó. Bộ em hông đọc à ? Vui cười khó lắm, những mẫu vui cười nhỏ nó dễ nhảm. Tuy nhiên, anh sẽ cố trảm vào cho Tuổi Ngọc hồ mười cái răng sún, em nhé !

PHỤ HUYNH HỌC SINH
VÀ GIÁO CHỨC
mỗi tháng tìm đọc
hai tạp chí

GIÁO DỤC
và
QUẦN CHÚNG

● NGUYỄN ĐĂNG TUẤN (Nha Trang).— *Thằng Côn* sẽ thua *Con Thúy* như *Thằng Vũ* đã thua. Nó sợ thằng, cháu ạ ! Vì thằng *Con Thúy*, Côn ta mang tiếng bắt nạt con gái. Sách Tuổi Ngọc ấn loát mỹ thuật, tốn lắm nên không thể bán với giá phổ thông như *Văn Uyển*. *Văn Uyển* in nhà in của họ nên họ bán rẻ. Và tại bán rẻ nên chỉ còn xuất bản vài số nữa là ngòm...

● HOÀNG TUYẾT (Đà Nẵng).— Cháu sẽ có những số thiếu đó. Đừng buồn. Tranh vẽ cũng đông người lớn lắm chứ bộ.

● NGUYỄN VĂN LỢI (Long Khánh).— Em chờ anh Đăng Văn Hầu trả lời em, em nhé !

● PHẠM THỊ TUYẾT (Sàigòn).— Nếu các em đọc và cổ động nhiều người đọc Tuổi Ngọc, anh tin rằng Tuổi Ngọc sẽ đạt được ước vọng khiêm tốn của nó. Em sẽ có số báo thiếu đó. Chờ nhé !

● NHẬN SẦU ĐÊM (Gia Định).— Bút hiệu của em nghe nó... buồn ghê đi ấy. Đồi đi được chăng ? Ghi tên em vào sổ gia đình rồi. Anh sẽ mách em để có hai số báo thiếu đó.

● THÚY LIÊN (Phú Nhuận).— Chỉ có số 1 khan hiếm thôi. Số 2 vừa đủ « cung ứng » cho « thị trường ». Anh không dám in lại số 1. Tuy nhiên, báo ở các nơi mới trả về thì số 1 còn chừng 200 số. Anh sẽ gửi cho các em thiếu số 1. Số 2 và 3 trở đi còn cả ngàn tờ ấy. Em đừng ấp lý tưởng và chưa hiểu nỗi đau lòng khi nhìn báo cũ trả về. Vì sợ đau lòng nên anh không dám in thật nhiều « vé số » như em muốn được, em ơi !

HÃY TÌM ĐỌC

Hồ Thùy Dương

Tập truyện cổ tích của

DOÃN QUỐC SỸ

Sáng Tạo xuất bản

TRONG GIA ĐÌNH THƯƠNG YÊU

Dương Thu Thủy (Aurore), Nguyễn thị Kim Thanh (Ban mẹ Thuộc), Nguyễn thị Thanh Hiền (Ban mẹ Thuộc), Nguyễn thị Linh Trang (Ban mẹ Thuộc), Lê thị Thanh Vân (Lê Bảo Tịnh), Đặng Vĩnh Kiến (An Nhơn), Lâm Ngân (Bùi thị Xuân), Trần thiện Huy Nga (Sài Gòn), Song Diễm (Sài Gòn), Dương quốc Thắng (Nguyễn Bá Tông), Ngọc Khánh (Chánh Hưng), Nguyễn Vũ (Sài Gòn), Nguyễn thị Chuyên (Hưng Đạo), Bùi Đức Tri (Ánh Sáng), Bùi thị Trúc Bạch (Đạt Đức), Nguyễn thị Thảo Thuận (Đạt Đức), Lý thị Uyên Phương (Cần Thơ), Nguyễn Trần Nghiệp (Ngô Quyền), Ngô Minh Tâm (Huế), Huỳnh thị Tường Vi (Thánh Tâm), Nguyễn Duy Linh (Pleiku), Áo Hoa (Đà Nẵng), Nguyễn văn Đức (Nguyễn Bá Tông), Mộng Hùng (Nguyễn Bá Tông), Trương thúy Hoa (Bùi thị Xuân), Trần thị Loan (Lê Ngọc Hân), Hồng Nhung (Đà Lạt), Nguyễn văn Nam (Đà Nẵng), Phạm thị Bích Phượng (Sài Gòn), Lê thị Mỹ Nga (Lê văn Duyệt), Cao Hồng Mai (Saint Paul), Nguyễn thị Kim Anh (Đà Nẵng), Lê Hữu Phước (Sài Gòn), Phan thúy Linh (Tân Phương), Nguyễn thị Sinh (Đống Đa), Nguyễn Tấn Lục (Phan chu Trinh), Trần thị Tuyết Nga, Trần thị Ngọc Sương, Phạm Ngọc Trâm, Chấn Cà Mùm (Huỳnh thị Ngà), Võ thị Mai Thanh (Chương Thiện),

Tram Tư Linh (Nguyễn Bá Tông), Phương Mộng Thu (Gia Định), Nguyễn Đăng Khoa (Long Khánh), Lê Ngọc Trâm (Trung Vương), Tăng Khánh Chiêu (Võ trường Toàn), Ngang Trái (Bình Dương), Hải Quý (Nha Trang), Đức Hảo (Sài Gòn), Thụy Vân (Sài Gòn), Loan Thảo (Chợ Lớn), Phan công Lợi (Phong Phú), Trang Tố Loan (Kontum), Thái Hiền Thương (Vũng Tàu), Hồ Vũ Sa Tuyên (Tam Kỳ), Trầm Bạch Nhạn (Lê văn Duyệt), Phạm văn Đạt (Phước Tuy), Kha Thụy Hương (Vĩnh Sơn), Nguyễn thị Thu Thủy (Sài Gòn), Mai thị Chi Bông (Quảng Tín), Nguyễn thị Kim Dung (Quảng Tín), Cao vinh Bằng (Trần cao Vân), Đoàn Thu Nhuận (Long Xuyên), Nguyễn Hoàng Diễm Trang (Thủ Khoa Nghĩa), Trần Ngân Thương (Cần Thơ), Nguyễn thị Duyên Hà (Trung Vương), Hoa Tử Dương (Ban Mẹ Thuộc), Bùi thị Kim Vui (TH.

Pleime), Hà Thanh Thanh (Ngô Quyền), Lê thị Thùy Nhung (NTH Đà Nẵng), Nguyễn thị Kim Anh (Đà Nẵng), Nguyễn Minh Phương (Huế), Nguyễn Kế Diễm Khanh (Lê Bảo Tịnh), Trúc Mai (Hưng Đạo), Vũ Mạnh Dũng (Gia Định), Nguyễn thị Bích Hà (Lê Bảo Tịnh), Trần văn Vinh (Tam Nguyên), Nguyễn văn Bái (Nha Trang), Kim Hoàn (Vĩnh Bình), Huỳnh Hoài Vân (Vĩnh Bình), Nguyễn Hoài Thăng (Pleiku), Trần thị Dung Ca (Ninh Hòa), Nguyễn thị Ngọc Loan (Sài Gòn), Bùi Trần Tuấn (Kiến Thiết), Nguyễn thị Huyền Nga (Sài Gòn), Đặng thị Cẩm Vân (Ban Mẹ Thuộc), Lê Duy Phát (Trần Cao Vân)

Một sớm mai nào đó
Em sẽ đi theo con đường đất nhỏ
Hai bên lề có những đám cỏ may
và những tàn cây rộng ra thành những bóng mát dịu dàng
Đề em nhìn lại ấu thơ
trở về căn nhà xưa hỏ trống
Đầy công vào, tiếng kéo kẹt vang vang
Em sẽ hối rối vì gai cỏ đâm vào hai tà áo
Mơ màng nghe khóm lá rì rào
Và vui mừng khi trông thấy cửa căn nhà rộng mở
...Rồi, đám cỏ đột nhiên buông tà áo em
Các lá cây mất điệu nhạc êm đềm
Căn nhà từ từ khép lại các cánh cửa sổ
Em ngại ngùng và nuôi tiếc bàng quơ
Trời thả những hạt sương mừng một ngày mới
Em để rơi những hạt sương lạnh lẽo già từ
Và một mình trên lối đi trở lại

lối về

• NGUYỄN MINH PHƯƠNG

Nhìn xuống CUỘC ĐỜI

Không có một bản nhạc nào cho nhi đồng hát cả. Sách báo nhi đồng đã hiếm, nhạc nhi đồng còn hiếm hơn. Cứ mở máy thu thanh hay truyền hình nghe và coi những chương trình thiếu nhi là biết ngay sự nghèo nàn đó. Thật tội nghiệp khi thấy các em nhỏ gân cổ hát những bài hát của người lớn. Trẻ con hát « Anh là lính chung tình » hay « Anh là lính da tình » thì thê lương quá. Nhưng các em vẫn hát. Ở các ngõ. Ở sân trường. Bây giờ lại thêm « Một trăm em ơi, chiều nay một trăm phần trăm! » Các trường học chỉ biết đặt lời mới vào bản Frères Jacques. « Kia con bướm vàng, kia con bướm vàng ». Một trường tiểu học ở Vườn Soài còn cho tập hát bài « Ô e Rô be đánh đu... » hay « Tình tình tình tang, đời mình như chiếc thuyền nan »... Mấy năm trước, nhà Sáng Nhạc có phổ biến những đĩa hát do Y Vân soạn nhạc. Nhưng những « Ông Ninh ông Nang » những « Hai ông lang »... không hấp dẫn nhi đồng. Hỡi các nhạc sĩ có chân tài của Việt Nam, các anh nên đoái thương nhi đồng một chút chứ. Trong khi chờ đợi, Bộ Văn Hóa Giáo Dục nên sưu tầm những bản nhạc của Hoàng Quý làm cho hướng đạo hát ngày xưa mà bắt trường tiểu học dạy các em. Bài « Các kè là cha các kè. Các kè là mẹ kỳ không. Kỳ không là ông kỳ đà. Kỳ đà là cha các kè » trong một cuốn sách của Bộ soạn với Phái Bộ Viện Trợ Văn Hóa Mỹ nó vừa... loạn luân vừa ngớ ngẩn, chả lẽ cứ bắt nhi đồng hát cho vui!

Mùng 2 tháng 10 các trường trung học công lập mới khai giảng. Khi Tuổi Ngọc xuất bản, các trường tư đã vào học rồi. Đành chọn số 12 ra ngày 3 tháng 10 làm số hết hạ. Thỉnh thoảng nên làm một số báo có chủ đề. Vậy chủ đề của Tuổi Ngọc số 12 sẽ là

làm dáng

mái tóc nàng thơ

Ngày xưa

Một thương tóc bỏ đuôi gà

Hai thương ăn nói mặn mà có duyên.

Bây giờ thì không còn những mái tóc vấn trần mịn màng óng chuốt với đuôi gà bỏ thổng phía sau mà chỉ có những mái tóc thề, tóc Sylvie Varlan, tóc BB v.v... Thời trang thay đổi buộc các em phải chọn kiểu tóc cho hợp với y phục của mình. Tuy nhiên nếu y phục các em cần đắn đo chọn lựa bao nhiêu thì kiểu tóc cũng cần một công phu tương tự. Không phải khuôn mặt nào cũng thích hợp với một kiểu tóc và không phải kiểu tóc nào cũng thích hợp với lớp tuổi của các em. Rập khuôn theo một kiểu tóc, một kiểu áo là tự đánh mất nét đặc biệt của nhân dáng mình.

Thông thường, các em gái yêu thơ văn thích để tóc dài bỏ xoã ngang lưng như những cô gái Huế. Mái tóc được các em dùng làm rèm che dấu một ánh mắt nhìn vội, một nụ cười tinh nghịch hoặc nét e ngại thẹn thù trước mặt người khác phái. Và vì những công dụng đặc biệt đó mà « người ta » mê đắm đặt tên là mái-tóc-nàng-thơ.

Nhưng chúng ta ngày nay còn có những kiểu tóc thật dễ thương, thật duyên dáng làm tăng vẻ đẹp của đôi mắt nai tơ, vòng cổ nõn nà. Đó là những mái tóc uốn ngắn úp một bên má, hoặc úp sát gáy. Những mái tóc này kén chọn khuôn mặt hơn mái tóc thề, cô điển rất nhiều. Và chỉ các em có khuôn mặt trái soan, hoặc bầu bĩnh nõn nà mới nên cắt các kiểu này.

Điều cần tránh là không nên đi hấp, sấy nhiều lần trong một tháng, cũng như không nên đánh rối và sít keo hàng ngày. Tất cả những việc đó làm cho tóc em dễ bị cháy, gãy và khô.

Một mái tóc đẹp — dù dài hay ngắn — là mái tóc mịn như nhung, mượt nà như tơ và óng chuốt như những sợi mây trời mùa hạ.

Bi quyết giữ mái tóc thật đẹp thật giản dị. Chỉ cần gội đầu mỗi tuần một lần với nước ấm, savon tốt hoặc Shampoing. Sau khi gội sạch savon, gội lại với một trái chanh pha trong một ly nước và rửa tóc cho thật sạch.

Các em thường không có thì giờ để cuốn từng búp nhỏ, tóc ngắn hay dài các em cũng đều có thể hong khô bằng cách ngồi trước quạt máy, một tay nâng tóc, một tay dùng lược chải đều theo chiều tóc. Muốn tóc cúp vào hay quay ra tùy theo tay em nâng cho tóc giữ theo nếp em muốn giữ. Tóc thề thường phải hong mất chừng nửa tiếng, tóc uốn ngắn sẽ nhanh hơn.

(xem tiếp trang 33)

NHÀ EM

PHƯƠNG THÚY

Nhà của em thơ mộng lắm cơ. Nó ở một khu vực thật yên tĩnh, mát mẻ, lại không xa thành phố. Nếu bảo nhà em ở ngoại ô cũng được, mà bảo ở ngay thành phố cũng không sai vì chỉ qua khỏi một con đường nhỏ không mang tên là đã phải hòa mình vào những âm thanh ồn ào, náo động, và cái không khí sặc mùi bụi, khói và ết xăng của đi thành rộn rịp. Chỉ cách một con đường, mà nhà của em đã có vẻ như một căn nhà vùng quê, có những bụi chuối là mình nghiêng ngả, có những thân dừa reo vui trong gió, những cái giếng um tùm cỏ mọc và những bụi tre kéo kẹt buồn bã trong những buổi trưa hè. Sáng sớm cũng có tiếng gà gáy, tiếng lợn kêu đòi ăn, tiếng chim riu rít trên mái nhà. Tiếp đó là tiếng thóc rơi rào rạt trên sân, tiếng mỡ thóc, tiếng cục cục của gà mẹ gọi con và tiếng gà trống đá nhau chí chóc. Ngồi ở cửa sổ, qua cái sân rộng và bức tường có song thưa, em có thể trông thấy các bà hàng xóm rủ nhau đi chợ, bàn tán vui vẻ về món ăn sẽ làm trong ngày. Và nhà bên cạnh, cô chủ nhỏ đang vui vẻ tưới những cây hoa hồng, hoa ngọc lan mà cô rất quý. Có thể cô sẽ reo vui với mẹ hoặc nói một mình về đám rau thơm cô trồng trong góc, hôm nay đã um tùm xanh tốt, đỡ được vài chục lại có ngay khi cần.

Em lại có thể ngồi chờ nắng lên thật nhẹ. Nắng tỏ vàng ở bãi cỏ phía xa một khoảng nhỏ rồi lan dần lên bụi tre, cây hoa sứ. Đó là những sáng trời quang và mát. Nếu mưa thì lại

thú một cách khác, mưa bay nghiêng trắng xóa, gió lay nhẹ cành hoa giấy, mang mưa vào nhà mát lạnh. Không một nơi nào trong thành phố mà có thể sống gần thiên nhiên hơn ở nhà em. Tầm mắt em có thể bay xa không ngăn trở bởi những tòa lầu ngạo nghễ, trơ trơ một cách đáng ghét, và mưa ở đây gọi hứng thật nhiều. Từng giọt nhẹ rơi xuống đất, thấm vào cây cỏ, len lỏi, chạy dài. Em có thể trông thấy bụi chuối phát phơ, cành dừa non chĩa ngọn và bụi tre uốn mình éo lả và nghĩ đến thật nhiều những hình ảnh mơ hồ của những vũ khúc lụa trắng thướt tha. Em có thể thấy những màu xanh tươi mát và màu trắng của màn mưa chứ không là màu xám xịt, đen đui của những con đường thành phố, bức tường vôi cũ kỹ, ống khói già nua và từng đám người ủ rũ bên mái hiên với đám xe đầy bùn đất dơ bẩn. Ở đây, mưa em không thấy người đứng trú. Tất cả trống vắng, tự nhiên, chỉ có bàn tay của thiên nhiên khuấy động. thỉnh thoảng lắm mới có một chiếc xe vút qua. Buổi trưa ồn hơn, có thêm tiếng ồn của lũ trẻ ra chơi nắng, và tiếng quát của các bà mẹ gọi về ngủ trưa.

Tuy vậy, vẫn có những đám tạt hình, tạt lon trên bãi cỏ. Nhưng không bao giờ giấc ngủ trưa của em bị phá vỡ vì ồn, cũng như không bao giờ em thấy sự trống vắng, yên tĩnh làm em hoảng sợ, tưởng như mình lạc vào nơi cô tịch, không người. Điều đó làm em ưa thích nhất, yên lặng nhưng không tiêu điều, hoang vu. Rộng, nhưng không trống. Nhiều, nhưng không đầy. Đông, mà không ồn hay rộn rịp. Buổi tối lại càng thú vị. Em cũng được nghe tiếng ếch, nhái kêu buồn, tiếng gió rít qua mái tôn xào xạc. Nhưng yên tĩnh. Êm mát. Trẻ con ai vào nhà nấy, không ồn ào, phá phách. Và trăng treo trên cành dừa, sáng rực, rõ ràng trong đêm rằm. Hương thơm cây cỏ phảng phất. Dạ lý hương nồng nàn. Đèn đường vàng vọt. Nếu buồn, khung cảnh nhà em nhất định sẽ gọi nhiều thương nhớ cho mơ mộng bay xa. Nếu vui, khung cảnh sẽ là một êm đềm thú vị, một bình an êm ả, một tuyệt vời của vui thú thấm sâu âm í trong hồn.

Nhà em, tuyệt diệu, không đâu đẹp hơn thế, yên tĩnh đến thế trong thành phố. Và nhất định, dĩ nhiên, em yêu nhà em nhất. Những lúc học bài mỗi mệ ở trường, nghĩ đến ngôi nhà có gió mát, có cỏ hoa, có yên tĩnh làm dịu hồn người, là em thấy dễ chịu, khoan khoái. Ngôi nhà, ngoài việc phải quý yêu vì là nơi cất giữ nhiều kỷ niệm, là vật thân yêu chống đỡ nắng mưa, là của mình. Em còn yêu vì tất cả những êm đềm, thơ mộng của khu vực nơi nhà em chiếm ngự.

nhìn xuống cuộc đời

Đi Học. Trong số *Đi Học*, Tuổi Ngọc đăng rất nhiều kỷ niệm đi học của Mai Thảo, Doãn Quốc Sĩ, Trùng Dương, Nguyễn Xuân Hoàng, Thanh Tịnh, Anatole France, Huy Cận vân vân... Sau số 10, Tuổi Ngọc sẽ có bộ mặt mới. Truyện dài của Nguyễn Đình Toàn và Vũ Mộng Long chấm dứt. Một truyện về nữ sinh bằng tranh sẽ khởi đăng cùng với một truyện tranh vui của các em dưới mười hai tuổi. Ề kíp Dzũng Đakao, Chương còm, Bồn lừ, Hưng mập cũng sẽ « tái xuất giang hồ » trong một chuyện vô cùng nhộn nhịp làm cho những tâm hồn trẻ từ 7 đến 77 tuổi đều cười hở mười cái răng. Tuổi Ngọc mỗi số mỗi cố gắng đề xướng đăng là tờ báo cả gia đình đọc được. Xin đừng bỏ rơi Tuổi Ngọc. Đó là câu nói thiết tha nhất của con ngựa già.

Chương trình *Đố Vui Để Học* càng ngày càng sa sút những câu hỏi. Không còn gì lằng nhách và vô tích sự hơn những câu hỏi, đại khái, Lục Vân Tiên là người nước nào, Tú Uyên người nước nào... Cái đà này, rất có thể, *Trung Tâm Học Liệu* của Bộ Giáo Dục

sẽ có những câu hỏi như Sở Khanh đã làm gì, Mã Giám Sinh đã làm gì, Tú Bà đã làm gì. Và, biết đâu, sẽ chẳng có câu hỏi *Khi nào dùng nước vô lựu, hoa mào gà!* Thầy Hồ Liên Biện mà hỏi và được nghiêng cảm tình về đội nào đó, chắc thầy sẽ cười rất tươi. Tổ chức lại đi, keo cái chương trình « ăn khách » nhất ấy sẽ chỉ còn là nơi quảng cáo cho các món hàng ế như bột giặt, bột ngọt, thơ âm thầm vân vân... Thế thảm nhất vẫn là em nhỏ tuổi nhất được thưởng cả *Sám Nhung Song Long Tinh* là món cao đơn hườn tán bổ thận của người lớn! Tuần báo Tuổi Ngọc định tặng chương trình *Đố Vui Để Học* mỗi tuần 20 số báo, sợ bị đọc sau tên bột giặt, lại thôi. Tưởng rằng nhận phần thưởng cũng nên « chọn lựa » một tí chứ.

Sài Gòn vẫn chưa có một rạp chiếu bóng dành riêng cho thiếu nhi. Một bài báo của Duyên Anh viết trên bán tuần san nọ tiền cách mạng. Chìm đi. Hậu cách mạng, khi Duyên

Anh làm chủ bút tuần báo *Chí Trai* của Bộ Thanh Niên thời ông Bộ trưởng Nguyễn Tấn Hồng, bài báo được đăng lại trên *Chí Trai*.

sách mới

phương pháp dạy học

Phương pháp dạy học là cuốn sách thứ tư của nhà xuất bản Giáo Dục — nói đúng hơn, của tạp chí *Giáo Dục* — Vậy, trước khi giới thiệu cuốn sách tưởng nên giới thiệu tạp chí *Giáo Dục* do sư huynh Mai Tâm và nhóm nghiên cứu giáo dục của ngài chủ trương. Tạp chí *Giáo Dục* xuất bản hàng tháng, dành riêng cho phụ huynh và giáo chức. Phương châm của tạp chí gói gọn trong 4 tiếng « *luong sư hưng quốc* », bốn tiếng ấy đủ nói lên tầm quan trọng của những bậc thầy của các thế hệ thiếu niên. *Giáo Dục*, do đó phải là sách gối đầu giường của cả giáo giới lẫn phụ huynh học sinh. Tạp chí *Giáo Dục* đã xuất bản đến số 31. Qua 31 số báo, người ta thấy rõ nhiệt tình của sư huynh Mai Tâm đối với nền giáo dục của xứ sở. Làm giáo dục là làm việc cho muôn đời. Tất cả những người làm công việc giáo dục cho thanh thiếu niên đều đáng được kính trọng và tưởng nhớ. Sư huynh Mai Tâm là một trong những người đang góp công vào sự hưng quốc.

Ngài đã xuất ngoại, đã nghiên cứu nhiều về các nền giáo dục nước ngoài. Sự hiểu biết của ngài, ngài đã viết thành sách để giúp mọi người trong lãnh vực giáo dục. Những cuốn sách ngài đã viết như *Sở tay sư phạm*, *Nghệ thuật dạy học*, và, mới đây cùng viết chung với ông Long Điền cuốn *Phương pháp dạy học*.

« Đây không phải là cuốn sách truyền dạy kinh nghiệm. Người làm sách tự nguyện học hỏi luôn luôn ở các bậc đàn anh, ở sách vở và ở cuộc sống thực tại. Vậy tập sách này thuộc loại sách phổ thông nó mang đến cho bạn đồng nghiệp một vài ý niệm về phương pháp dạy học, rồi để ra một vài hướng đi phù hợp với nếp sống của người Việt nam trong hiện tình đất nước. Theo nhận xét có lẽ thiên cận của người làm sách, một lý thuyết ngoại lai đầu hoàn hảo đến mức độ nào, không thể thỏa mãn tất cả những đòi hỏi của dân tộc. Chỉ có lý thuyết phát xuất từ lòng dân tộc, nơi mới trường trên mảnh đất thân yêu này. Trong địa hạt giáo dục cũng thế. Chúng ta làm giáo dục cho con em chúng ta, cho những em bé Việt nam. Vì thế tập sách này viết ra với quan điểm của người Việt nam nhận xét những lý thuyết giáo dục tuy của người ngoại quốc sáng tạo nhưng đã được toàn thể thế giới chấp nhận. »

Trên đây là những giòng mở đầu cuốn *Phương pháp dạy học* của tiến sĩ tâm lý giáo dục Mai Tâm mà tôi trích đăng coi như những giòng giới thiệu của Tuổi Ngọc.

THIÊN SƠN

NGƯỜI CHỊ HỌC TỬ

MIMOSA

Vất nhanh chiếc cặp lên mặt bàn, em vội vã khom người nhìn vào học tử, chẳng phải em tìm chocolate hay gâteau của ai bỏ quên lại đâu. Em chẳng ưa ngọt vì mẹ em bảo đấy là nguyên nhân sâu răng cũng chẳng phải em soát ngăn bàn có rác bàn không, vì em luôn được cô giáo khen sạch sẽ luôn cơ mà ! Sự thật em tìm thư để đọc đấy !

Vàng đã từ hai tuần nay, kể từ hôm nhập học đến giờ hôm nào cũng thế, vào lớp xong là em tìm thư chị em ngay, chị của em dễ thương chi lạ, ngay ngày đầu đọc được những dòng chữ chị biên để lại ở ngăn bàn, em đã mẩn chị ngay.

Em nhớ lại ngày hôm ấy, em ngại ngùng, bỡ ngỡ bước chân vào sân trường Gia Long gieo mình xuống chỗ ngồi xong, em thơ thẩn đưa mắt nhìn những chú bồ câu nhảy nhót trong sân trường. Bỗng Mai người bạn ngồi cạnh em, reo lên :

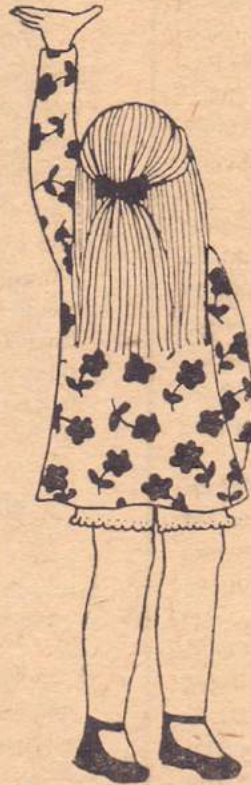
— Ồ ! chi đây ?

Mai chia cho em xem một mẫu giấy học trò gấp làm tư và đọc lên thì ra đấy là thư của chị Hạnh, học lớp sáng gửi cho hần ! Em thấy vui vui và ước ao sao em cũng có một người chị học buổi sáng như Mai. Em đưa tay vào học tử với hy vọng em cũng có một lá thư. Và em đã toại nguyện, em say sưa đọc những dòng chữ xinh xinh của chị :

« Em mẩn, chị học lớp sáng và cũng ngồi một nơi với em đây. Chị mới ở Huế đổi vào Nam học nên cô đơn lắm rứa ! Chừ em đã bằng lòng quen với chị rồi hỉ ? Thương.

Chị
Phi Phi

Thế là em có được người chị như Mai rồi. Bọn em gọi đùa đấy là « chị học tử ». Chị Phi của em hiền và dễ thương lắm, chị kể cho em nghe những cảnh đẹp của xứ Huế vào những ngày thanh bình. Những đêm trăng sáng trên sông

nước Hương giang, những lần đi ăn hến, tắm bãi Thuận An, viếng lăng Thiệu Trị, thăm chùa Linh Mục... Có hôm chị còn mang mè xừng vào lớp và để lại cho em nữa. Nhưng em nào ăn hết, em tặng cho con nhà Mai để hần cùng ăn với em. Rồi những lần mẹ em về quê, mẹ mang lên thật nhiều quà. Em lại để trong học tử cho chị thưởng thức qua những sản phẩm đặc biệt của miền quê em.

Thế rồi, hôm đó vào lớp em chẳng thấy thư chị đâu cả. Em ngỡ chị giận em, không viết thư cho em nữa khiến em buồn suốt cả buổi học, chừng rõ ra, chị vẫn luôn nhớ em nhưng vì thư bị « ai đó » thủ tiêu mất nên... Em biên thư cho chị Phi và bảo chị Phi nhét thật sâu thư vào trong ngăn bàn để tránh những con mắt tò mò, xấu xa ấy.

Và rồi, có lúc vì quá mong mỏi được biết mặt chị nên trong dịp

em vào trường để bầu ban đại diện, lợi dụng những giờ phút rỗi em chạy ù một mạch đến lớp. Nhìn dáng chị thanh thanh, mái tóc dài buông xuống bờ vai, gương mặt dịu hiền của chị, em muốn kêu to lên :

— Chị Phi Phi, em đây nè !

Nhưng em chẳng dám thế. Em kiễng chân đứng bên cửa sổ nhìn chị chép bài (hay biên thư cho em) trong giờ ra chơi. Em thấy thương mến chị hơn !...

Em linh tinh như có ai nhìn mình, em ngược mắt lên, chị hiện ra lộng lầy trước mặt em. Em bối rối theo chị ra sân trường. Lần đầu tiên em nghe giọng nói Huế. Tiếng chị âm ỉm, dễ mẩn. Em sánh bước theo chị đi dạo công viên, nhìn mấy chú bồ câu trắng nhảy nhót trong bồn cỏ xanh, bầu trời cao trong mát. Em bỗng ước ao trời đẹp mãi như thế này để chị và em được dạo lâu. Nhưng tiếng chuông vào học đã reo từ già. Em chạy vội lên lớp xếp hàng. Bóng chị nhỏ dần và khuất qua cửa quẹo mắt hút.

đọc trong tháng này
hai tác phẩm ra mắt
của nhà xuất bản Tuổi Ngọc

thằng vũ

của DUYÊN ANH

**chuyến tàu
trên sông hồng**

của MAI THẢO

thế giới tuổi vàng nhìn về
từ hai nguồn rung động
đằm thắm nhất của hồi
tưởng và trí nhớ.

nhìn xuống cuộc đời

Vài tuần sau, Bộ Thanh Niên lấy Nhà Thanh Niên Đô Thành ở đường Hồng Thập Tự làm rạp chiếu bóng cho nhi đồng vào mỗi sáng chủ nhật. Không hấp dẫn được nhi đồng vì không biết chọn phim và không quảng cáo âm ỹ. Rạp đóng cửa khi ông Nguyễn Tấn Hồng rời Bộ Thanh Niên. Từ đó, không ai lưu ý tới phim ảnh nhi đồng nữa. Người ta đang trông đợi một tác phẩm của ông Nguyễn Văn Anh. Đó là lâu đài của thương xá Tam Đa (Crystal Palace) đường Công Lý, Nguyễn Trung Trực Sài Gòn. Lâu đài thương xá Tam Đa sẽ có sân trượt tuyết, có 180 trò chơi khoa học cho nhi đồng, có rạp chiếu bóng của riêng các em. Phải nói là tác phẩm vĩ, trước hết, nó đã là một tác phẩm kiến trúc. Không ai chịu bỏ cả trăm triệu bạc đầu tư vào việc giải trí và giáo dục nhi đồng. Trừ ông Nguyễn Văn Anh. Một số tới Tuổi Ngọc sẽ viết đầy đủ về «*thiên đàng nhỏ của nhi đồng Sài Gòn*» này. Bạn Ngọc sẽ được nghe ông, Nguyễn Văn Anh bày tỏ tấm lòng của ông với thiếu nhi Việt Nam. Ước mong, mỗi thành phố, mỗi tỉnh lỵ của nước Việt Nam đều sẽ có một người tạo ra một thiên đàng nhỏ.

Ba năm trời đã trôi qua. Những thế hệ thiếu niên úa héo dần để kết trái chua, trái sấu. Hơn cả bao giờ, bây giờ con em

chúng ta muốn nghe người thơ nữ Thu Hồng tiên chiến *Hãy là HOA xin hãy khoan là TRÁI, Hoa nồng HUONG mà trái lấm khi CHUA*. Ba năm trời hy vọng đã trôi qua. Không hề nghe một ông dân biểu, một ông nghị sĩ nào nói một câu về nhi đồng. Cả thành phố Sài Gòn không có một khu đất cho nhi đồng. Một *children farm* ! Chỉ có... sở thú. Vườn Tao Đàn bị cấm rồi. Tuần nào cũng vô sở thú xem khỉ, chán chết. Người lớn bán tán phi thuyền Apollo 11, trẻ con vẫn đục lon đồ hộp Mỹ, cắm que, buộc dây mà kéo chơi ! Bao nhiêu con nít được lên Saigon Departo bỏ hai đồng mười-đồng vào cái xe mô tô, cái xe ủi đất mà ngồi chừng một phút ? Người ta mong mỗi có một thế hệ thanh niên hùng mạnh nhưng người ta bỏ bê thiếu nhi. Một chính sách thanh niên, thiếu nhi, bây giờ vẫn chưa có. Bạn biết Tổng Nha Thanh Niên có một phòng thiếu nhi chưa ? Đó là cái phòng nhỏ, tường treo mấy cái nút hương đạo do một ông hay bà chủ sự già trông coi. Quốc hội phải làm gì cho thiếu nhi đi chứ ?

niềm ước mơ

(tiếp theo trang 9)

— Đó, con thấy không ? Cái gì cũng phải chăm sóc, phải vun bồi cho nó mới lớn mạnh được chớ. Như con, khi học con phải cố gắng trau dồi thêm cho hay cho giỏi là một. Khi xử sự, con phải kiểm chế bớt những điều không tốt hay là có hại. Có vậy mới khá được, phải không con.

Em luôn luôn nhớ lời Ngoại. Nhưng đâu phải nhờ là làm được như lời ngay ? Em tập mãi, vẫn chỉ được thật ít kết quả. Con gái mà ! Tuy vậy, riêng về sự học, em tiến bộ khá nhiều. Mẹ em hay nói :

— Con gái thì phải biết thêu biết đan. Con mười sáu rồi. Bắt đầu tập làm những việc ấy cho quen.

Rồi cũng qua dần sự lúng túng của lần đầu tiên. Em nghĩ đến những bông hoa trên cành, tuổi của em cũng như những đoá hoa hàm tiếu đó. Phải chăm sóc thật nhiều. Em nghĩ vậy. Em liên tưởng tới những tia nắng bắt đầu một ngày. Em ước mơ sẽ luôn luôn có những ý tưởng và cuộc sống đẹp như nắng ấy.

Hoa chỉ đẹp khi hoa hé mở. Nắng chỉ tươi và êm dịu khi bắt đầu một ngày. Nhưng tâm hồn của em và các bạn, chắc chắn không dễ qua thoáng chốc như vậy được.

Ai cũng thích tâm hồn trong sáng. Ai cũng thích ý tưởng thuần khiết. Như những buổi sáng mùa xuân tươi mát. Ước mơ đang được ươm mầm trong tâm hồn thanh khiết. Đừng bao giờ đánh rơi. Đừng bao giờ để mất. Hãy vun bồi, hãy chăm sóc cẩn thận. Để được nhìn tương-lai-bằng-màu-hồng. Để được mơ-tương-lai-bằng-màu-xanh. Để chúng mình tự tin mà tiến mãi. Phải thế không hở bạn ?

NGỌC NGÀ

làm dáng

(tiếp theo trang 31)

Chịu khó vừa hong tóc vừa chải, mái tóc của em sẽ mượt mịn màng và có nếp tự nhiên, đẹp hơn cuốn bằng ống và sấy nóng. Tuy nhiên, nếu tóc em là tóc ngắn uốn úp vào, sau khi tóc khô, em có thể dùng dây buộc tóc làm ba búp lớn, cuốn vào nhau và cặp lại cho khỏi tung ra. Nếu tóc cắt sát gáy, cũng cần sấy cho khỏi mất nếp.

Trường hợp tóc em khô và quá ít, em nên đi bác sĩ để uống thêm thuốc bổ vì trong cơ thể thiếu sinh tố.

Mái tóc nữ sinh chỉ đẹp, chỉ thơ khi nào thật tự nhiên và hợp với vóc dáng của mình.

Những mái tóc rối mù, cao như trái núi và cứng như một ổ quạ không bao giờ thích hợp với các em trong Tuổi Ngọc và sẽ làm mất vẻ thắm mỹ của nhân dáng các em rất nhiều.

Chị Văn hy vọng các em sẽ có một mái tóc đẹp như mái tóc những nàng tiên trong cổ tích, vừa nuột nà, vừa óng chuốt, vừa hợp thời trang.

MINH VĂN

quê hương chúng ta

(tiếp theo trang 14)

Đồng xuân... Giao cũng được an ủi phần nào dù không được nhìn những hình ảnh sống thực.

Ở trong miền Nam tự do này, Giao được biết thêm quê hương của Giao còn có miền Trung và miền Nam. Quê hương miền Trung cũng đẹp, qua sách vở nó cũng thơ mộng với giòng Hương giang êm đềm với cầu Trường Tiền mười hai nhịp nổi bật mỗi khi tan trường, được tô điểm với những tà áo trắng của nữ sinh Đồng Khánh, tà áo trong trắng và thanh cao là một trong những gì tượng trưng cho quê hương, nó cũng cổ kính với thành nội và các lăng tẩm mà khi bước vào ta tưởng lạc vào cõi xa xưa, tất cả những thứ ấy giờ còn đâu nữa. Họ chẳng chỉ là những đồng gạch, những vách tường với đầy vết đạn thù.

Quê hương Giao còn miền Nam nơi Giao đang sống, với những rừng thông vi vu của Đà Lạt, với sóng biển của Vũng Tàu, miền cát trắng Nha Trang, với những hàng dừa, những thửa ruộng xa ngút mắt tới cuối chân trời của Cà mau, Đồng tháp, với thành phố đang tiến bộ vượt bậc : Sài Gòn và còn nhiều những thắng cảnh khác mà có lẽ đi đến đó, còn bao nhiêu cái hay, cái đẹp của quê hương. Giao ước ao lớn lên Giao sẽ đi được tất cả quê hương ba miền của Giao để Giao gào to cho thế giới biết rằng : quê hương Giao đẹp, xinh và bất khuất.

Viết đến đây, Giao buông bút và chấp tay cầu nguyện : Giao cầu xin thượng đế cho quê hương Giao được nguyên vẹn và yên lành mãi mãi.

Thư từ, bài vở gửi về DUYÊN ANH, Tòa soạn Tuổi Ngọc, 38 Phạm Ngũ Lão, Saigon. Ngân phiếu và mọi giao dịch về tiền bạc xin gửi về VŨ MỘNG LONG cùng địa chỉ trên.

In tại nhà in Nguyễn đình Vượng — Giấy phép số 641-BBT-NBC-HCBC.

Đời
tươi
như
hoa

nhờ
giữ gìn và phục hồi

*Sinh lực
và Sức khoẻ*

với RƯỢU BỔ

TONIQUE

« *Bayer* » ĐỨC-QUỐC

TONIQUE « *Bayer* »

LÀ MỘT PHƯƠNG THUỐC PHÒNG NGỪA ĐAU ỐM,
VỪA NGON LÀNH, VỪA HIỆU NGHIỆM, CHỨA ĐỰNG
TẤT CẢ CHẤT BỔ CẦN THIẾT ĐỂ GÌN GIỮ VÀ
PHỤC HỒI SỨC KHOẺ VÀ SINH LỰC.

TRONG THỜI KỲ
CÓ THAI VÀ SAU
KHI SANH NỮ

TONIQUE
« *Bayer* »

CŨNG LÀ MỘT
PHƯƠNG THUỐC
BỔ HỮU HIỆU

Hãy đến nghe
Thái Thanh

Hãy đến nghe
ban Thăng Long

đêm

mầu

hồng

VỚI
NHỮNG BÀI CA
TRỮ TÌNH
NỔI TIẾNG
QUA
GIỌNG CA

THÁI
THANH
HOÀI BẮC
HOÀI TRUNG

PHƯƠNG
DUNG
NGỌC MINH
PHƯƠNG
HOÀI TÂM

• để thấy
lòng mình dậy
kỷ niệm xưa
để âm nhạc
• xoa dịu
tâm hồn

đêm

mầu

hồng

NƠI CẢ GIA ĐÌNH ĐẾN NGHE NHẠC
VÌ ĐÓ LÀ GIA ĐÌNH THĂNG LONG